T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ADALET

TUTUKLAMA VE TAHLİYE KARARLARI EVRAK İŞLEMLERİ

Ankara, 2018

- Bu bireysel öğrenme materyali, mesleki ve teknik eğitim okul / kurumlarında uygulanan çerçeve öğretim programlarında yer alan kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR iii
GİRİŞ 1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1 3
1. TUTUKLAMA KARARI İŞLEMLERİ 3
1.1. Tutuklama Kavramı 3
1.1.1. Tutuklamaya İlişkin Kavramlar 4
1.1.2. Soruşturma İşlemleri UYAP Ekran Menüleri 9
1.2. Tutuklama Kararını Gerektiren Suçlar 15
1.2.1. Tutuklama Kararı Verilemeyecek Suçlar 16
1.2.2. Tutuklama Kararını Verebilecek Makamlar 17
1.2.3. Soruşturma Aşamasında Tutuklama Tutuklamaya İtiraz ve Tahliye 18
1.2.4. Kovuşturma Aşamasında Tutuklama Tutuklamaya İtiraz ve Tahliye 19
1.3. Sanığın Sorgusu ve Tutukluluk 20
1.3.1. Tutuklama Sorgusunda Sanığın Hakları 20
1.3.2. Tutuklama Kararının Gerekçesinde Bulunması Gereken Hususlar 24
1.3.3. Tutuklulukta Geçen Süre Sınırı 24
1.3.4. Tutuklu Teslim Alma 25
1.4. Tutuklama Kararının Geri Alınması 26
1.4.1. Tutuklama Kararına İtiraz 26
1.4.2. Tutuklama Kararının İncelenmesi 27
1.4.3. Tahliye Talebi 27
1.4.4. Tutuklananın Durumunun Yakınlarına Bildirilmesi 28
1.4.5. Tutukluluğun İncelenmesi 28
1.4.6. Salıverme 29
1.5. Tutuklama Yerine Verilecek Tedbir Kararları 29
1.5.1. Adli Kontrol 29
1.5.2. Adli Kontrol Kapsamındaki Yükümlülükler 30
1.5.3. Güvence 30
UYGULAMA FAALİYETİ 32
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 33
ÖĞRENME FAALİYETİ-2 36
2. TAHLİYE KARAR İŞLEMLERİ 36
2.1. Tahliye Kavramı ve Türleri 36
2.1.1. Tahliye Kavramı 37
2.1.2. Tahliye Türleri 37
2.2. Tahliye Kararı Aşamaları ve İçeriği 46
2.2.1. Salıverilme Hazırlığı ve İnfaz Sonrası 46
2.2.2. Aynı Sanık Hakkında Birden Çok Tutuklama Kararının Varlığı 46
2.2.3. Tahliye İşlemleri 47
2.2.4. Tahliye Öncesi Yapılacak İşlemler 54
2.2.5. Tahliyede Diğer Kurumlarla İş Birliği 58
2.2.6. Tahliyede Dikkat Edilecek Hususlar 60
DEĞERLER ETKİNLİĞİ 61
UYGULAMA FAALİYETİ 62

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 63
MODÜL DEĞERLENDİRME 65
CEVAP ANAHTARLARI 67
KAYNAKÇA 68

AÇIKLAMALAR

ALAN	**Adalet**
DAL	**Alan Ortak**
MODÜLÜN ADI	**Tutuklama ve Tahliye Kararları Evrak İşlemleri**
MODÜLÜN SÜRESİ	40/18
MODÜLÜN AMACI	Bireye/öğrenciye; tutuklama ve tahliye kararı evrak işlemlerini yerine getirmek ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmaktır.
MODÜLÜN ÖĞRENME KAZANIMLARI	**1.** Tutuklama kararının evrak ve dosyalama işlemlerini yapabileceksiniz. **2.** Tahliye kararı evrak işlemlerini yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	**Ortam:** Kalem Hizmetleri Atölyesi **Donanım:** Evrak imha makinesi, kâtip çalışma masası, camlı dolap, arşiv dolabı, bilgisayar, İnternet, mesleki program, projeksiyon, tarayıcı
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Bireysel öğrenme materyali içinde yer alan ve her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrencimiz,

Hukuk insanların güven ve huzur içinde bir yaşam sürmeleri için son derece gerekli ve hayatın vazgeçilmez parçası olan temel unsurdur. Hukukun olmadığı yerde anarşi, terör ve düzensizlik hâkim olur, güçlünün zayıfı ezdiği, adâlet duygusundan yoksun bir toplum ortaya çıkar. Hukuk en az suçtan zarar gören mağdur kadar suçlunun da haklarını koruma altına alan güvence sağlayan bir haklar ve yaptırımlar bütünüdür.

Mahkemece belirlenecek cezanın infaz edilebilmesi için gerekli bazı ön şartlar vardır. Önce **kanunsuz suç ceza olmaz** ilkesi gereğince işlenen fiilin kanunda suç olarak yazılmış, tanımlanmış olması ve bir failin bulunması gerekmektedir. Son olarak da yargı makamları eldeki deliller ışığında yargılama yaparak bir hüküm verir. Ancak kişinin bir suçtan yakalanıp yargılamasının yapılmasına kadar geçen evrede, kanunda yazılı sebepler çerçevesinde tutuklanması, ifadesinin alınması, belki de tutukluluk hâlinin devamına yani tutuklu yargılanmasına karar verilmesi gerekecektir veya tutuklu yargılanması gerek görülmeyip salıverilecek ya da cezasını tamamlamış hükümlü tahliye edilecektir. İşte bu bireysel öğrenme materyalinde tutukluluk hâli, tutukluluk için gerekli şartlar, kanunda belirtilen özel durumlar ve salıverme koşullarına değinilecektir.

Bu bireysel öğrenme materyalini tamamladığınızda tutuklama ve tahliye karar işlemlerine ait her türlü evrakı tanıyacak oluşturacak ve mesleki program ekranlarını kullanmayı öğreneceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda Tutuklama kararının evrak ve dosyalama işlemlerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okulunuzun bulunduğu yerleşim yerindeki adliyeye uğrayarak Ceza Mahkemelerindeki tutuklama ve tahliye karar işlemlerine ilişkin belge örneklerini araştırınız. Gizlilik içermeyen örnek belgeler talep ederek arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Mesleki programdaki Tutuklama Ve Tahliye Karar İşlemleri ekranlarının işleyişini araştırınız.
- Mesleki programda Ceza Mahkemeleri ekran eğitimlerinden tutuklama ve tahliye karar işlemlerini tamamlayınız.
- Mesleki programda tutuklama ve tahliye işlemleri eğitimleriyle ilgili inceleme yaparak arkadaşlarınız ve öğretmeninizle paylaşınız.

1. TUTUKLAMA KARARI İŞLEMLERİ

Tutuklama soruşturma ve kovuşturmanın yapılması için tedbir niteliğinde verilen bir karardır. Tutuklama bir ceza değildir.

Asıl olan yargılamanın tutuksuz yapılmasıdır. Tutuklama bir istisnadır ve ancak kanunda belirtilen şartların varlığı hâlinde tutuklama kararı verilebilir. Tutuklama, kişi hak ve özgürlüklerini en ağır biçimde sınırlandıran bir koruma tedbiri olması sebebiyle sadece hâkim tarafından uygulanabilir. Bunun istisnası yoktur, tutuklamaya hâkimden başkası karar veremez.

1.1. Tutuklama Kavramı

Tutuklamanın amacı, Ceza Muhakemesinde şüpheli veya sanığın hazır bulundurulmasını ve muhakemenin gerçekleştirilebilmesini ya da muhtemel bir mahkûmiyetin ileride yerine getirilmesini sağlamaktır.

1.1.1. Tutuklamaya İlişkin Kavramlar

- **Tutuklama:** Sanığın kaçmasına, delilleri yok etmesine, değiştirmesine engel olmak için soruşturma ve yargılama süresince mahkeme kararıyla belirli bir süre özgürlüğü kısıtlanmak suretiyle tutukevinde tutulmasına denir.
- **Hükümlü**: Yargı kararı gereğince suçu kesinleşmiş ve verilen ceza süresini doldurması gereken kişidir. Hüküm giydiği ceza süresi bitince özgürlüğüne kavuşur.
- **Tutuklu**: Herhangi bir nedenle tutuklu olarak tutuk evlerinde bulundurulan kişidir. Bu süreç gözaltında olabilir ya da yargı süreci devam ettiğinden suçu henüz kesinleşmemiş olabilir. Tutuklunun yargılama sonucuna göre serbest kalma veya hüküm giyme ihtimali vardır.

  Hakkında tutuklama kararı verilen kişiye "tutuklu" (mevkuf), bu kişinin içinde bulunduğu hukuki duruma da **tutukluluk** (mevkufiyet) denilmektedir.
- **Yakalama:** Sanığın, hiçbir hâkim kararı olmadan hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran ağır koruma tedbirine yakalama denilmektedir. Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu'nda bu müessese **muvakkat yakalama** olarak da geçmektedir (geçici yakalama).

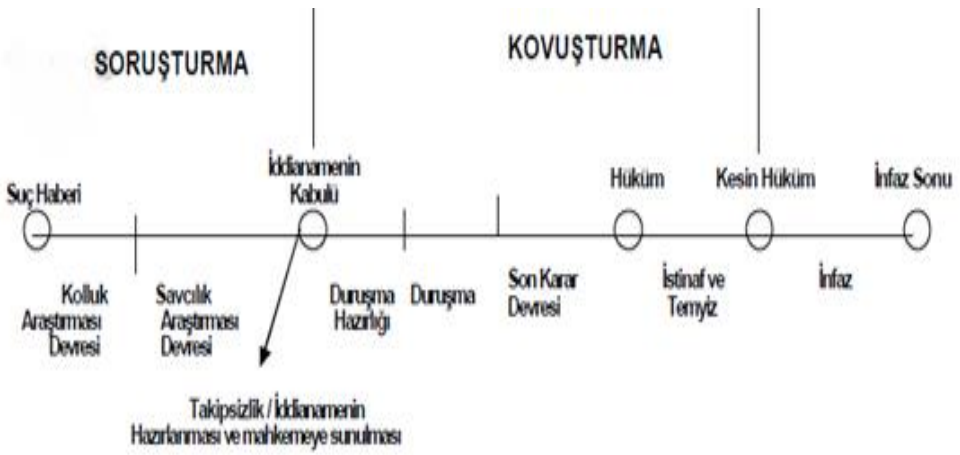

Şekil 1.1: Ceza muhakemesi süreci

Tutuklular, bir arada ve mahkûmlardan ayrı bulunurlar, kesinlikle mahkûmlarla aynı yerde tutulamazlar. Tutuklamanın ağır ve yalnızca özel hâllerde başvurulabilen bir tedbir olması göz önünde bulundurulup orantılılık ilkesine dikkat edilerek uygulanması gerekir. "Orantılılık İlkesi"ne göre mesela, kişi hakkında adli kontrol uygulanması yeterli olacakken tutuklama kararı verilemez.

- **Yakalama ve Gözaltı Yönetmeliği'nde belirtilen tanımlardan bazı örnekler:**

Adli kolluk: 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanunu'nun, 2803 sayılı Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanunu'nun, 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik

Komutanlığı Kanunu'nun ilgili maddelerinde belirtilen soruşturma işlemini yapan güvenlik görevlilerini ifade eder.

Bilgi alma: Bir suçun tespiti veya aydınlatılmasına yönelik müşteki ve suçtan zarar gören ile suç işleme şüphesi altında bulunmayan diğer kişilerin dinlenmesini ve tutanağa geçirilmesini ifade eder.

- **İfade alma:** Şüphelinin kolluk görevlileri veya Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesini ifade eder.
- **Gecikmesinde sakınca bulunan hâl:** Derhâl işlem yapılmadığı takdirde suçun iz, eser, emare ve delillerinin kaybolması veya şüphelinin kaçması veya kimliğinin saptanamaması ihtimalinin ortaya çıkması hâlini ifade eder.
- **Gözaltına alma:** Kanunun verdiği yetkiye göre yakalanan kişinin hakkındaki işlemlerin tamamlanması amacıyla yetkili hâkim önüne çıkarılmasına veya serbest bırakılmasına kadar kanuni süre içinde sağlığına zarar vermeyecek şekilde özgürlüğünün geçici olarak kısıtlanıp alıkonulmasını ifade eder.
- **Gözaltı birimi:** Yakalanan kişinin hakkındaki işlemlerin tamamlanarak adli mercilere sevk edilmesine veya serbest bırakılmasına kadar kanuni süre içinde onu gözaltında tutmakla yetkili ve görevli kolluk kuvveti birimlerini ifade eder.
- **Gözaltı ve nezarethane sorumlusu:** Gözaltına veya muhafaza altına alınan kişilere haklarının okunmasını, kayıtların tutulmasını ve kanunlara uygun davranılmasını sağlamak amacıyla ilgili karakol, birim veya bot komutanı, amiri veya büro amiri tarafından görevlendirilen personeli ifade eder.
- **Kovuşturma:** İddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi ifade eder.
- **Malen sorumlu:** Yargılama konusu işin hükme bağlanması ve bunun kesinleşmesinden sonra maddi ve mali sorumluluk taşıyarak hükmün sonuçlarından etkilenecek veya bunlara katlanacak kişiyi ifade eder.
- **Muhafaza altına alma**: Kanunun yetki verdiği hâllerde yetkili merci önüne çıkarılması gereken kişilerin ilgili kurumlar veya kişilerce teslim alınana kadar sağlıklarına zarar vermeyecek şekilde ve zorunlu olduğu ölçüde özgürlüklerinin kısıtlanıp alıkonulmasını ifade eder.
- **Müdafi:** Şüpheli veya sanığın ceza muhakemesinde savunmasını yapan avukatı ifade eder.
- **Nezarethane:** Şüpheli veya sanıkların haklarındaki işlemlerin tamamlanıp adli mercilere sevk edilinceye kadar bekletilmesi amacıyla yapılmış yerleri ifade eder.
- **Sanık:** Kovuşturmanın başlamasından itibaren hükmün kesinleşmesine kadar suç şüphesi altında bulunan kişiyi ifade eder.
- **Sorgu:** Şüpheli veya sanığın, hâkim veya mahkeme tarafından soruşturma veya kovuşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesini ifade eder.

- **Soruşturma:** Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi ifade eder.
- **Suçüstü:** İşlenmekte olan suçu, henüz işlenmiş olan fiil ile fiilin işlenmesinden hemen sonra kolluk, suçtan zarar gören veya başkaları tarafından takip edilerek yakalanan kişinin işlediği suçu, fiilin pek az önce işlendiğini gösteren eşya veya delille yakalanan kimsenin işlediği suçu ifade eder.
- **Şüpheli:** Soruşturma evresinde, suç şüphesi altında bulunan kişiyi ifade eder.
- **Toplu suç:** Aralarında iştirak iradesi bulunmasa da üç veya daha fazla kişi tarafından işlenen suçu ifade eder.
- **Vekil:** Katılan, suçtan zarar gören veya malen sorumlu kişiyi ceza muhakemesinde temsil eden avukatı ifade eder.
- **Yakalama:** Kamu güvenliğine, kamu düzenine veya kişinin vücut veya hayatına yönelik var olan bir tehlikenin giderilmesi için denetim altına alınması gereken veya suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan kişinin gözaltına veya muhafaza altına alma işlemlerinden önce özgürlüğünün geçici olarak ve fiilen kısıtlanarak denetim altına alınmasını, ifade eder.

Fotoğraf 1.1: Artvin tutukevi

Tutuklama ceza değil, koruma tedbiridir. Bu nedenle geçicidir. **Tutuklamanın iki maddi koşulu vardır:**

- Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması
- Yasada gösterilen tutuklama nedenlerinden birinin gerçekleşmesi.

Kişinin suçluluğu hakkında kuvvetli şüphe bulunması onun tutuklanması için tek başına yeterli değildir. Kişinin suçluluğu konusunda duyulan kuvvetli şüphenin yanı sıra kanunda tek tek sayılmış olan tutuklama nedenlerinden herhangi birinin bulunup

bulunmadığının da araştırılması gerekmektedir. İşin önemi, verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması halinde, tutuklama kararı verilemez.

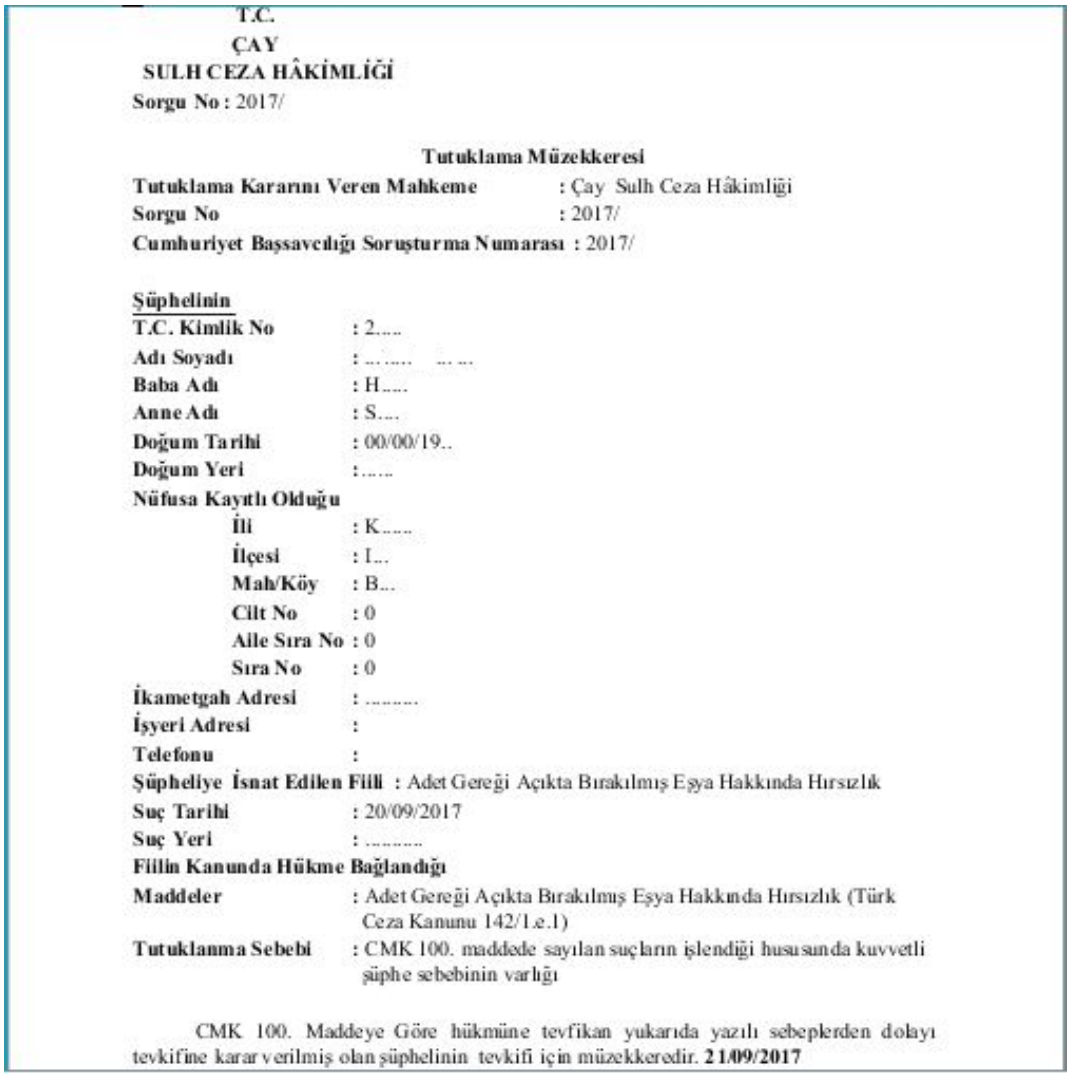

T.C.
ÇAY
SULH CEZA HÂKİMLİĞİ
Sorgu No : 2017/

Tutuklama Müzekkeresi

Tutuklama Kararını Veren Mahkeme : Çay Sulh Ceza Hâkimliği
Sorgu No : 2017/
Cumhuriyet Başsavcılığı Soruşturma Numarası : 2017/

Şüphelinin
T.C. Kimlik No : 2.....
Adı Soyadı : .. ..
Baba Adı : H.....
Anne Adı : S....
Doğum Tarihi : 00/00/19..
Doğum Yeri : .....
Nüfusa Kayıtlı Olduğu
İli : K.....
İlçesi : I...
Mah/Köy : B...
Cilt No : 0
Aile Sıra No : 0
Sıra No : 0
İkametgah Adresi : .....
İşyeri Adresi :
Telefonu :
Şüpheliye İsnat Edilen Fiili : Adet Gereği Açıkta Bırakılmış Eşya Hakkında Hırsızlık
Suç Tarihi : 20/09/2017
Suç Yeri : .....
Fiilin Kanunda Hükme Bağlandığı
Maddeler : Adet Gereği Açıkta Bırakılmış Eşya Hakkında Hırsızlık (Türk Ceza Kanunu 142/1.e.1)
Tutuklanma Sebebi : CMK 100. maddede sayılan suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebebinin varlığı

CMK 100. Maddeye Göre hükmüne tevfikan yukarıda yazılı sebeplerden dolayı tevkifine karar verilmiş olan şüphelinin tevkifi için müzekkeredir. **21/09/2017**

Belge 1.1:Tutuklama müzekkeresi

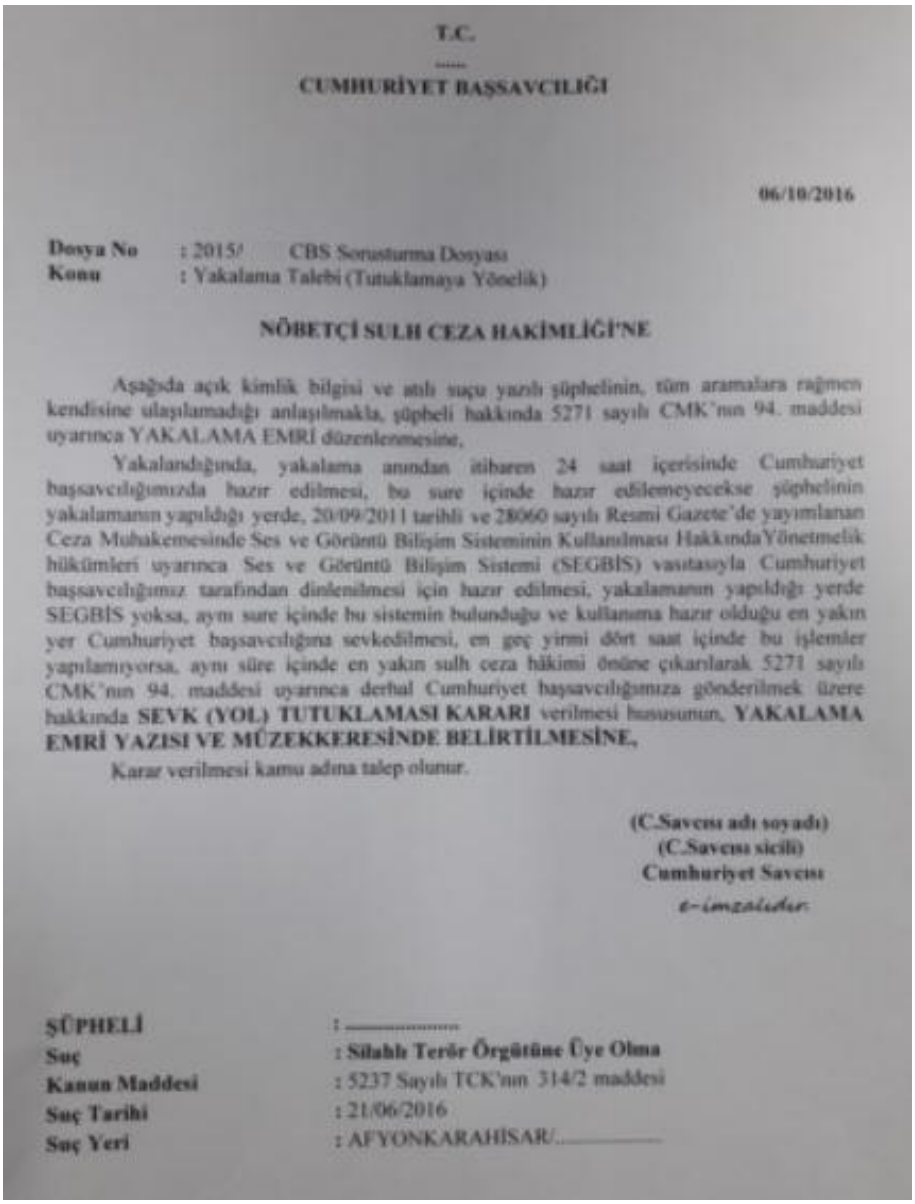

T.C.
.....
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

06/10/2016

Dosya No : 2015/ CBS Soruşturma Dosyası
Konu : Yakalama Talebi (Tutuklamaya Yönelik)

NÖBETÇİ SULH CEZA HAKİMLİĞİ'NE

Aşağıda açık kimlik bilgisi ve atılı suçu yazılı şüphelinin, tüm aramalara rağmen kendisine ulaşılamadığı anlaşılmakla, şüpheli hakkında 5271 sayılı CMK'nın 94. maddesi uyarınca YAKALAMA EMRİ düzenlenmesine,

Yakalandığında, yakalama anından itibaren 24 saat içerisinde Cumhuriyet başsavcılığımızda hazır edilmesi, bu sure içinde hazır edilemeyecekse şüphelinin yakalamanın yapıldığı yerde, 20/09/2011 tarihli ve 28060 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza Muhakemesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sisteminin Kullanılması Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) vasıtasıyla Cumhuriyet başsavcılığımız tarafından dinlenilmesi için hazır edilmesi, yakalamanın yapıldığı yerde SEGBİS yoksa, aynı sure içinde bu sistemin bulunduğu ve kullanıma hazır olduğu en yakın yer Cumhuriyet başsavcılığına sevkedilmesi, en geç yirmi dört saat içinde bu işlemler yapılamıyorsa, aynı süre içinde en yakın sulh ceza hâkimi önüne çıkarılarak 5271 sayılı CMK'nın 94. maddesi uyarınca derhal Cumhuriyet başsavcılığımıza gönderilmek üzere hakkında **SEVK (YOL) TUTUKLAMASI KARARI** verilmesi hususunun, **YAKALAMA EMRİ YAZISI VE MÜZEKKERESİNDE BELİRTİLMESİNE,**

Karar verilmesi kamu adına talep olunur.

(C.Savcısı adı soyadı)
(C.Savcısı sicili)
Cumhuriyet Savcısı
e-imzalıdır

ŞÜPHELİ : .....
Suç : **Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma**
Kanun Maddesi : 5237 Sayılı TCK'nın 314/2 maddesi
Suç Tarihi : 21/06/2016
Suç Yeri : AFYONKARAHİSAR/.....

Fotoğraf 1.2: Şüpheli için tutuklama talebi

TC

ANKARA
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

SORUŞTURMA NO : 2011/ (CMK-98 MAD.)

NÖBETÇİ SULH CEZA MAHKEMESİNE
ANKARA

Yapılmakta olan soruşturmaya esas olmak üzere;

Bilişim sistemlerinin kullanılması sureti ile hırsızlık suçundan (TCK 142/2-e) aşağıda açık kimliği ve eşkali yazılı şüphelinin kaçak olduğundan CMK 98. maddesine göre yakalama emri düzenlenmesi, şüpheli yakalandığında ANKARA Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi gerektiğinin yakalama emrinde belirtilmesi kamu adına talep olunur. / / 2011

.....
Cumhuriyet
Savcısı

ŞÜPHELİ :

* Yakalanmışken kolluk görevlisinin elinden kaçan şüpheli veya sanık ya da tutukevi veya ceza infaz kurumundan kaçan tutuklu veya hükümlü hakkında C.Savcısı ve kolluk kuvvetleri de yakalama emri düzenleyebilir. (CMK 98/2. maddesi)

Belge 1.2: Şüpheli için yakalama talebi

1.1.2. Soruşturma İşlemleri UYAP Ekran Menüleri

Mesleki programda tutuklamaya ilişkin işlemler, Soruşturma İşlemleri menüsü altından yapılmaktadır. Soruşturma işlemlerine giriş yapıldıktan sonra Tutuklama İşlemleri ekranına ulaşılır.

Tutuklama işlemleri bölümünde, şüphelinin tutuklama talebiyle Cumhuriyet savcısı tarafından nöbetçi mahkemeye sevk işlemleri ile sistemde yer almayan tutukluluk bilgilerinin kaydı ve güncellenmesi konuları üzerinde durulur.

- **Tutuklama/Yakalama Talebi Bilgilerinin Kaydedilmesi ekranları**

Aşağıdaki UYAP ekran basamakları öğretmeninizin UYAP Uzaktan eğitim şifresi ile İnternet bağlantılı UYAP Laboratuvarında, İnternet üzerinden UYAP Uzaktan Eğitim ekranlarından tamamlanacaktır.

2005/46 soruşturma No.lu dosyada, şüphelinin tutuklama talebi ile mevcutlu olarak Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesine sevk işlemlerini yapınız.

Bunun için;

- Soruşturma işlemleri menüsüne tıklanır.
- Tutuklama alt menüsüne tıklanır.
- Tutuklama-Yakalama Talebi Bilgilerinin Kaydedilmesi seçeneğine tıklanır.

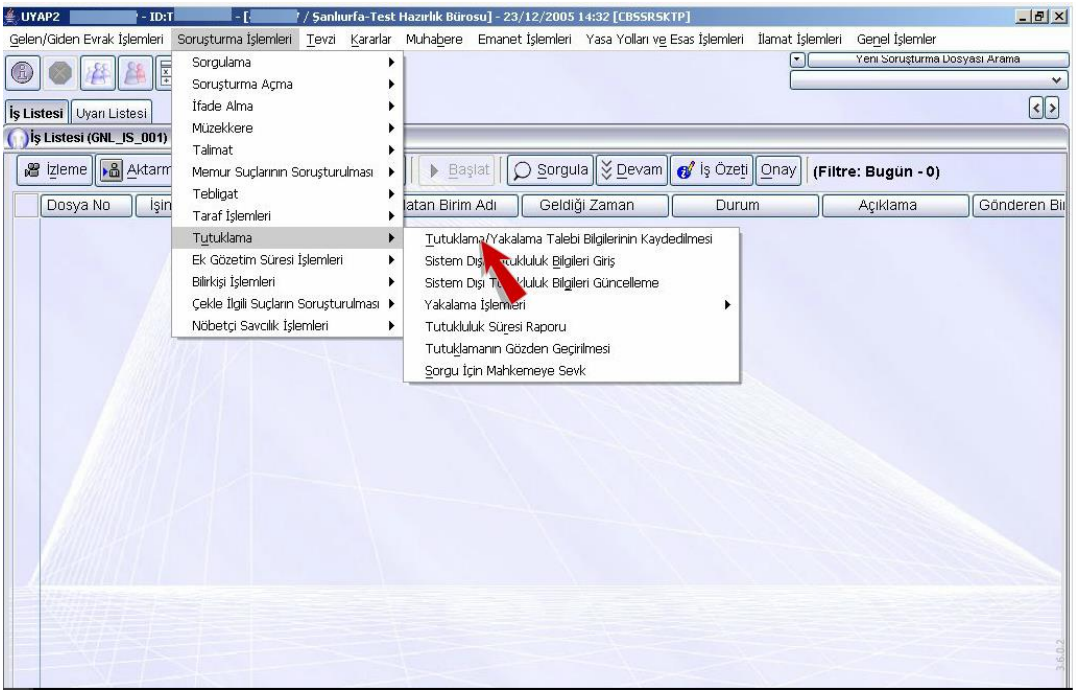

Fotoğraf 1.3: Tutuklama/Yakalama Talebi Bilgilerinin Kaydedilmesi

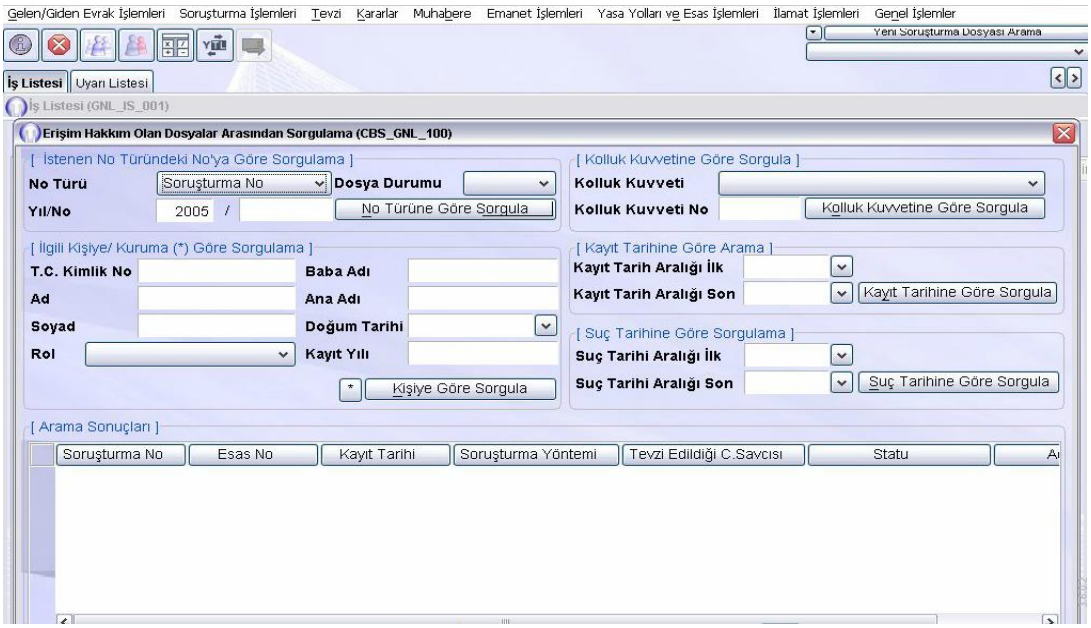

Fotoğraf 1.4:Tutuklanacak kişiye ait bilgilerin sorgulanması ekranı

- Karşımıza Erişim Hakkım Olan Dosyalar Arasında Sorgulama ekranı gelir. **Dosyayı sistemden sorgulama için;**

  - Yıl/no metin alanına tıklanır.
  - 46 yazılır.
  - No Türüne Göre Sorgula düğmesine tıklanır.
  - Aranan dosya numarası arama sonuçları tablosunda özet bilgileriyle gelir. Devam etmek için Tamam düğmesine tıklanır.
  - Karşımıza Tutuklama /Yakalama Talebi Bilgilerinin Kaydedilmesi ekranı gelir.

Bu ekranlar;

- **Dosya Bilgileri Alanı:** Sistemde kayıtlı dosya bilgilerinin bulunduğu alandır.
- **Gideceği Yer Bilgisi:** O gün için sistemde kayıtlı nöbetçi mahkeme bu alanda gösterilir.
- **Sanık Bilgileri Ekranı:** Dosyada kayıtlı şüphelilerin listesinin yer aldığı alandır.
- **Tutuklama Türü:** Şüphelinin mahkemeye sevkinin mevcutlu veya yakalama (gıyabi) türünden hangisinin olduğu bu alandan seçilir.
- **İlgili Madde:** Tutuklama türü olarak yakalama seçildiğinde ilgili madde listesinden uygun sevk maddesi seçilir.
- **Ekle:** Tutuklama türü, ilgili madde alanlarına yapılan bilgi girişlerini sanık bilgileri listesine ekler.

Şüpheli ……. ……..(***Adı Soyadı)***'nın mevcutlu olarak Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesine tutuklama talebi ile sevkini yapınız.

Bu işlem için;

- **Mevcutlu** seçenek kutusuna tıklanır.
- **Ekle** düğmesine tıklanır.
- Yapılan seçimlerin Sanık Bilgileri Tablosu'na geldiği görülür.
- Evrakın hazırlanması için **Kaydet** düğmesine tıklanır.

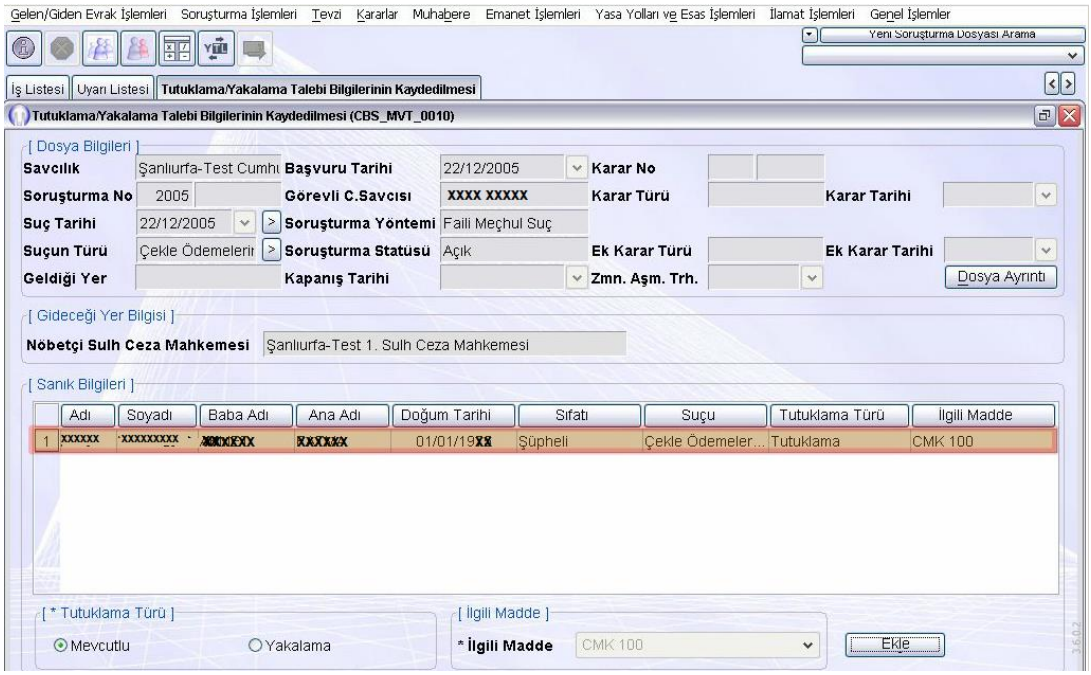

Fotoğraf 1.5: Tutuklanacak Kişiye Ait Bilgilerin Kaydedilmesi ekranı

Karşımıza işlemin başarıyla tamamlandığını bildiren Uyarı ekranı gelir. Bu ekranı kapatmak için **Tamam** düğmesine tıklanır.

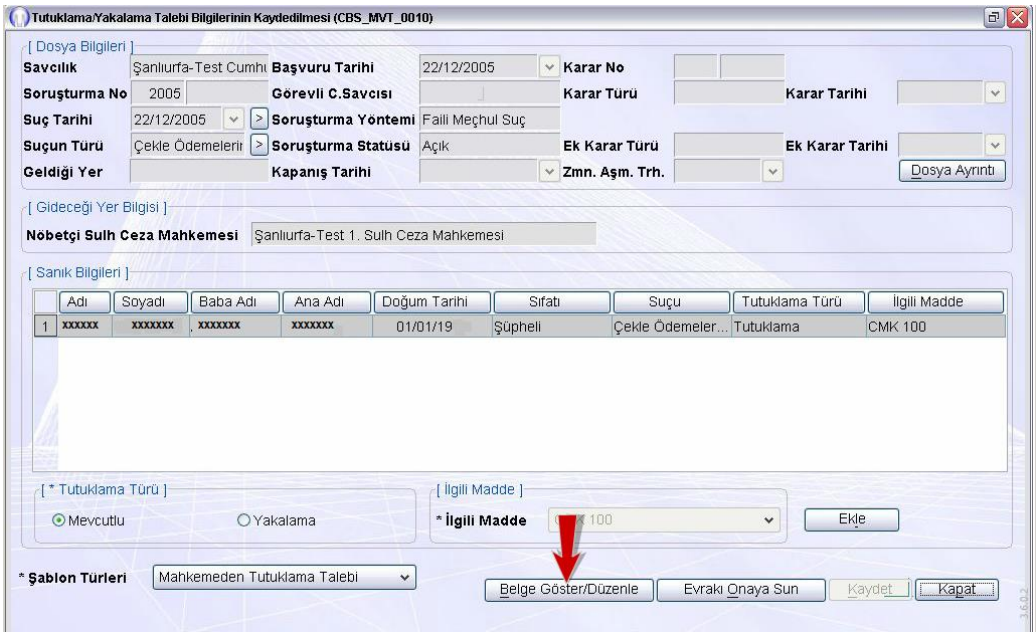

Fotoğraf 1.6: Tutuklanacak Kişiye Ait Bilgilerin Düzenlenmesi ekranı

Hazırlanan belgeyi görüntülemek veya düzenlemek için;

- Belge Göster/Düzenle düğmesine tıklanır.

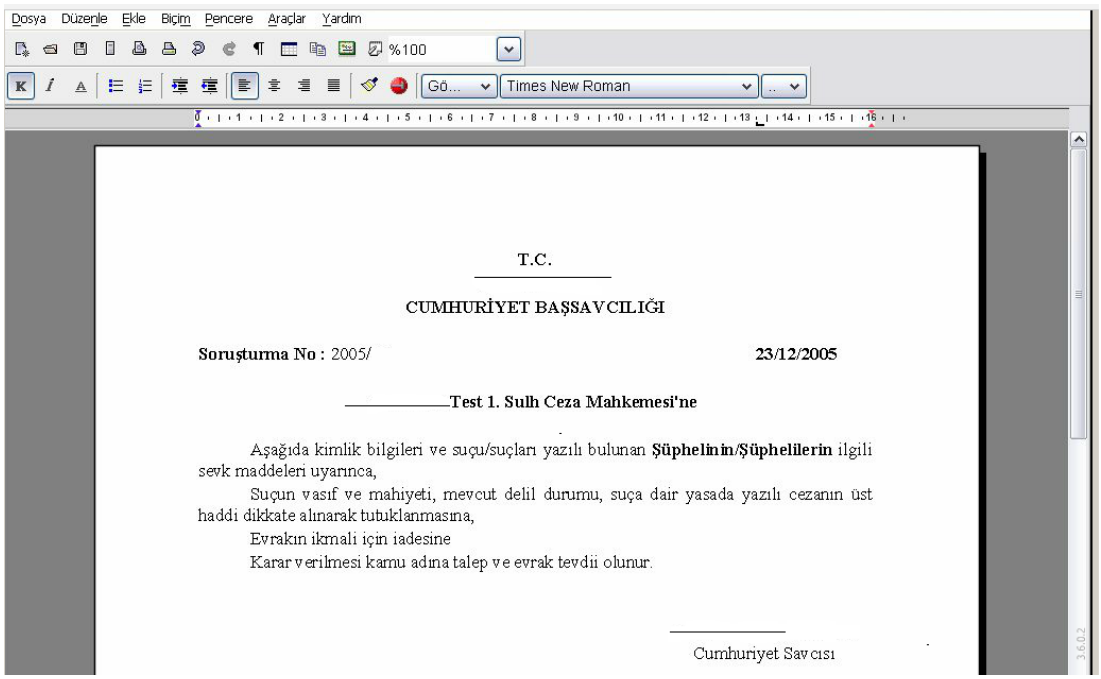

Fotoğraf 1.7: Tutuklama Talep Yazısı UYAP ekran görüntüsü

Hazırlanan müzekkere şablonu UYAP editörü aracılığıyla açılarak karşımıza gelir. Şablonda şüphelilerin kelimesini silerek bir düzeltme yapınız.

Bunun için;

- Düzenlemenin yapılacağı **Şüphelilerin** kelimesi üzerine tıklanır.
- Şüphelilerin kelimesi seçildikten sonra klavyeden **Delete** tuşuna basılarak silinir.

Evrakı yazdırmak için;

- Araç çubuğundaki **Yazdır** düğmesine tıklanır.
- Yazdırma Ayarları ekranındaki **Yazdır** düğmesine tıklanır.

Düzenlenen evrakı kaydetmek için;

- Dosya araç çubuğundaki **UYAP'a kaydet** düğmesine tıklanır.
- Karşımıza kaydetme işleminin başarıyla tamamlandığını bildiren uyarı ekranı gelir.
- Uyarı ekranını kapatmak için **Tamam** düğmesine tıklanır.
- Doküman Editöründen çıkmak için ekranın sağ üst köşesinde bulunan **X** düğmesine tıklanır.

Doküman Editöründen çıkınca karşımıza yeniden Tutukla/Yakalama Talebi Bilgilerinin Kaydedilmesi ekranı gelir. **Bu ekranda hazırlanan evrakı Cumhuriyet savcısının onayına sunmak için;**

➢ **Evrakı Onaya Sun** düğmesine tıklanır.

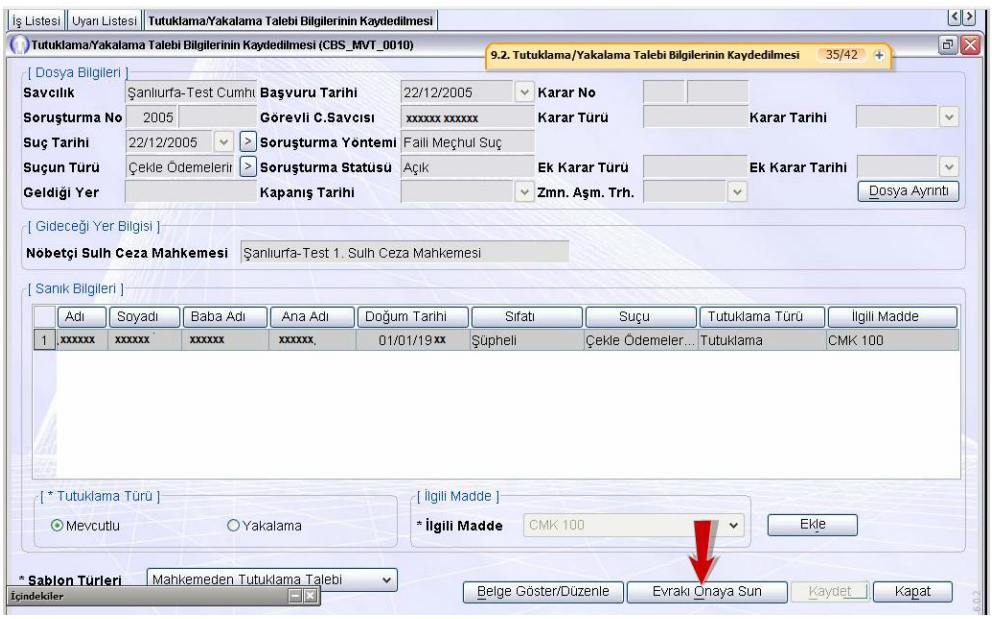

Fotoğraf 1.8: Evrakı Onaya Sun UYAP ekran görüntüsü

Karşımıza Evrak Onaya Sunuldu uyarı ekranı gelir. Bu ekranı kapatmak için Tamam düğmesine tıklanır.

Artık mahkemeden **tutuklama talebi müzekkerisi** onay işlemi için soruşturma savcısının iş listesine düşmüş olur. Cumhuriyet savcısı evrakı iş listesinden başlatıp onaylar. Savcı onayından sonra dosya onay sonrası işlemlerinin yapılması için kâtibin iş listesine düşer. Soruşturma kâtibi onay sonrası işlemleri yaptıktan sonra artık dosya Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesinin iş listesine düşmüş olur.

Tutuklama/Yakalama Talebi Bilgilerinin Kaydedilmesi ekranını kapatmak için Kapat düğmesine tıklanır.

1.2. Tutuklama Kararını Gerektiren Suçlar

CMK'nin 100. maddesine göre "Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin ve bir tutuklama nedeninin bulunması hâlinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebilir. İşin önemi, verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması hâlinde, tutuklama kararı verilemez."

- **Aşağıdaki hallerde bir tutuklama nedeni var sayılabilir.**

  - Şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olgular varsa.
  - Şüpheli veya sanığın davranışları;
    - Delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme,
    - Tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma, Hususlarında kuvvetli şüphe oluşturuyorsa

- **Aşağıdaki suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı hâlinde, tutuklama nedeni var sayılabilir:**

  - **26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda yer alan;**
    - Soykırım ve insanlığa karşı suçlar(Madde 76, 77, 78),
    - Kasten öldürme(Madde 81, 82, 83),
    - Silahla işlenmiş kasten yaralama,
    - İşkence,
    - Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, Madde 102),
    - Çocukların cinsel istismarı (Madde 103),
    - Hırsızlık (Madde 141, 142) ve yağma (Madde 148, 149),
    - Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti (Madde 188),
    - Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma (2, 7 ve 8 Fıkralar hariç, Madde 220),
    - Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (Madde 302, 303, 304, 307, 308),
    - Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (Madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315).

- 10.7.1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun'da tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
- 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 22'nci maddesinin (3) ve (4) numaralı Fıkralarında tanımlanan zimmet suçu.
- 10.7.2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.
- 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 68 ve 74'üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.
- 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 110'uncu maddesinin 4 ve 5'inci fıkralarında tanımlanan kasten orman yakma suçları.
- 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 33'üncü maddesinde sayılan suçlar.
- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında belirtilen suçlar.
- Sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sırasında veya görevleri dolayısıyla işlenen kasten yaralama suçu, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100'üncü maddesinin 3'üncü fıkrası kapsamında tutuklama nedeni varsayılan suçlardandır. Özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personel, bu görevleriyle bağlantılı olarak kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun uygulanmasında kamu görevlisi sayılır.

Fotoğraf 1.9:Tutuklu

1.2.1. Tutuklama Kararı Verilemeyecek Suçlar

Sadece adli para cezasını gerektiren suçlarda veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenenler hariç olmak üzere hapis cezasının üst sınırı iki yıldan fazla olmayan suçlarda tutuklama kararı verilemez.

1.2.2. Tutuklama Kararını Verebilecek Makamlar

Sanık ya da şüphelinin tutuklanmasına ancak hâkim tarafından karar verilebilir. Soruşturma evresinde şüphelinin tutuklanmasına Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından, kovuşturma evresinde, sanığın tutuklanmasına Cumhuriyet savcısının istemi üzerine veya resen mahkemece karar verilir. Bu istemlerde mutlaka gerekçe gösterilir ve adli kontrol uygulamasının yetersiz kalacağını belirten hukuki ve fiili nedenlere yer verilir.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
YAKALAMA VE GÖZALTINA ALMA TUTANAĞI
ŞÜPHELİ VE SANIK HAKLARI FORMU*

Şahsın Kimlik Bilgileri

Soyadı : .....
Adı : .....
Ana Adı : .....
Baba Adı : .....
T.C. Kimlik Numarası: .....

Doğum Tarihi : ...../...../.....
Doğum Yeri : .....
Cinsiyeti : .....
Nüf.Kay.Old.Yer (İl/İlçe/Köy) : ...../...../.....

Şahsın Yakalandığı

Tarih/Saat : .....
Yer (Cadde Sokak vs.) : .....
Yakalamanın Hangi Koşullarda Yapıldığı : .....
Yakalamaya Neden Olan Suç : .....
Yakalamayı Yapan Görevli/Kişiler : .....
Yakalamayı Tespit Eden Kolluk Görevlileri : .....
Yakalamanın Haber Verildiği Cumhuriyet Savcısı : .....
Gözaltına Alma Emrini Veren Cumhuriyet Savcısı : .....
Gözaltına Alınmanın Tarih ve Saati : .....

.....olayı ile ilgili olarak ..... suçu şüphesi/Cumhuriyet Savcısının talimatı ile yakalandınız/gözaltına alındınız. Başka suçlara karışmış olma ihtimaliniz de aynı zamanda soruşturma kapsamındadır.

Yürürlükteki mevzuata göre aşağıda belirtilen haklarınız bulunmaktadır:

I- Kimliğinizle ilgili sorulara doğru cevap vermek zorundasınız. Kimliğinizle ilgili bilgileri vermemeniz veya yanlış bilgi vermeniz suç teşkil edecektir.
II- İsnat edilen suç hakkında açıklamada bulunmama, yani susma hakkına sahipsiniz.
III- Yakalandığınızı ve/veya gözaltına alındığınızı yakınlarınıza haber verme hakkınız vardır. Haber vermek istediğiniz yakınınıza veya belirlediğiniz bir kişiye veya yazılı olarak karşı çıkmadığınız takdirde Büyükelçiliğinize / Konsolosluğunuza durum derhâl bildirilecektir.
IV- Aleyhinize var olan şüpheleri ortadan kaldırmak için lehinize olan hususları öne sürebilirsiniz.
V- Müdafi tayin hakkınız vardır. Müdafi tayin edebilecek durumunuz yoksa, baro tarafından tayin edilecek bir müdafiin hukuki yardımından yararlanabilirsiniz. Müdafi ile görüşme ve konuşma hakkınız vardır. Müdafiiniz, ifade alma esnasında hazır bulunabilir.
VI- Yakalama, gözaltına alma işlemine veya gözaltı süresinin uzatılmasına ilişkin Cumhuriyet Savcısının yazılı emrine karşı, hemen serbest bırakılmanızı sağlamak için sulh ceza hâkimine başvurabilirsiniz.

İsnat olunan suçla ilgili olarak tarafıma okunan ve form olarak bir nüshası verilen haklarımın neler olduğunu anladım.

.....
Yakalanan veya Gözaltına Alınan Şahsın İmzası

Yukarıda adı ve açık kimliği yazılı şüpheli/sanığa isnat olunan suçla ilgili haklarını açıkladım ve kendisi tam anlamıyla anlayarak imzaladı / imzadan imtina etti, formun bir nüshası kendisine verildi.

Görevlinin
Sicili :
Birimi :
İmzası :

Belge1.3: Yakalama ve Gözaltına Alma Tutanağı

Cumhuriyet savcısı, şüpheliyi sorguya göndererek sulh ceza hâkiminden tutuklama istemesi hâlinde hâkimin vereceği kararlara itiraz edilebilir. Tutuklama talebi karşısında sulh ceza hâkimi, ya talebi kabul ederek "tutuklamaya" ya da serbest bırakmaya yani "tutuklama talebinin reddine" karar verecektir. Sulh ceza hâkiminin tutuklama talebinin reddine ilişkin kararına itiraz üzerine, merciin tutuklama kararı vermesi mümkündür. İtiraz üzerine merciin verdiği tutuklama kararlarına da itirazın kanun yolu açıktır. İtiraz, ilgililerin kararı öğrendiği günden itibaren yedi gün içinde yapılır.

- **Tutuklama kararı veren yargıcın görevleri**
  - Sanığın yakınlarına haber verme
  - Şüpheli veya sanığı sorguya çekme
  - Tutuklunun akıbetini belirleme ödevi

İtiraz mercii mahkeme; **itiraz makamı ise**, Cumhuriyet savcısıdır.

Kişi tutuklanmayıp salıverilince savcının itiraz hakkı vardır. Savcının bu itirazı üzerine, merciin de "yakalama kararı" verebileceği hususu düzenlenmiştir.

Fotoğraf1.10: Tutukevi ziyaretçi görüntüleri

1.2.3. Soruşturma Aşamasında Tutuklama Tutuklamaya İtiraz ve Tahliye

Cumhuriyet savcısı, şüphelinin adli kontrol altına alınarak serbest bırakılmasını sulh ceza hâkiminden isteyebilir. Hakkında tutuklama kararı verilmiş şüpheli ve müdafii de aynı istemde bulunabilir. Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı adli kontrol veya tutuklamanın artık gereksiz olduğu kanısına varacak olursa şüpheliyi resen serbest bırakır. Kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiğinde şüpheli serbest kalır (CMK madde103). Soruşturma evresindeyken tutuklu şüpheli de aynı istemde bulunabilir. Serbest bırakma talebini Sulh Ceza Hâkimi dosya üzerinden inceleyemez. Savcıyı ve şüpheliyi dinleyerek kararını verir. Şüpheli dinlenecekse müdafi de dinlenmek zorundadır. Ancak serbest bırakma talebiyle başvuran şüphelinin dinlenmesinde yarar gözükmemektedir. Çünkü serbest kalma talebinde bulunması kuvvetle muhtemeldir. Bu talep soruşturma evrakıyla birlikte Sulh Ceza Hâkimine sunulacaktır. Dinleme işleminden itibaren 3 gün içinde hâkim kararını verir. Dolayısıyla tahliye talebi dilekçesini alan hâkim aldığı tarihi ve saati belirtmelidir. **Kişi hürriyetinin ihlali söz konusu olduğu için kısa süre öngörülmüştür.**

Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, tutuklamanın veya adli kontrol tedbirinin gereksiz hâle geldiğine kanaat getirirse şüpheliyi resen serbest bırakabilir. Bu durumda kararı savcı verecektir. Soruşturma veya kovuşturma evrelerinin her ikisinde ve her aşamasında şüpheli veya sanık salıverilme talebinde bulunabilir.

Bunun için duruşma gününü bekleme zorunluluğu yoktur. Salıverilme talebinden sonra soruşturma aşamasında Sulh Ceza Hâkimi, kovuşturma aşamasında mahkemece tutukluluğun devamına ya da salıverilmeye karar verir.

Fotoğraf 1.11:Tahliye talep dilekçesi

1.2.4. Kovuşturma Aşamasında Tutuklama Tutuklamaya İtiraz ve Tahliye

Kovuşturma evresinde her oturumda, tutukluluğun devamının gerekliliği hâkim ve mahkemece değerlendirilir, talep şart değildir. İnceleme yapılırken otuzar günlük süreyle bağlıdır. Tutuklu yapılan yargılamada duruşma günü 30 günden daha uzun verilemez.

Ceza davası sürerken her ne kadar tutukluluk incelemesi mahkemece resen yapılsa da tutukluluk sürecine itiraz ve tahliye talepli dilekçe sunulması ve söz konusu tahliye istemli dilekçede, tahliye taleplerinin hukuki sebeplerinin belirtilmesi gereklidir.

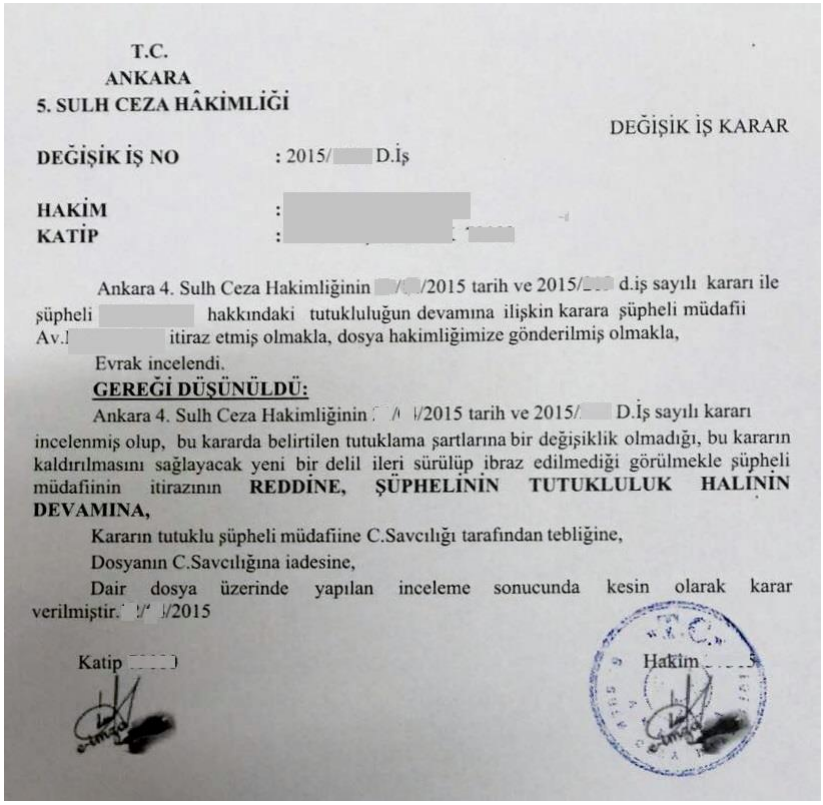

T.C.
ANKARA
5. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ

DEĞİŞİK İŞ KARAR

DEĞİŞİK İŞ NO : 2015/ D.İş

HAKİM :
KATİP :

Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin /2015 tarih ve 2015/ d.iş sayılı kararı ile şüpheli hakkındaki tutukluluğun devamına ilişkin karara şüpheli müdafii Av. itiraz etmiş olmakla, dosya hakimliğimize gönderilmiş olmakla,

Evrak incelendi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin /2015 tarih ve 2015/ D.İş sayılı kararı incelenmiş olup, bu kararda belirtilen tutuklama şartlarına bir değişiklik olmadığı, bu kararın kaldırılmasını sağlayacak yeni bir delil ileri sürülüp ibraz edilmediği görülmekle şüpheli müdafiinin itirazının **REDDİNE, ŞÜPHELİNİN TUTUKLULUK HALİNİN DEVAMINA,**

Kararın tutuklu şüpheli müdafiine C.Savcılığı tarafından tebliğine,

Dosyanın C.Savcılığına iadesine,

Dair dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda kesin olarak karar verilmiştir. /2015

Katip Hakim

Fotoğraf 1.12: Tutuklamaya itiraz üzerine "Red Kararı"

1.3. Sanığın Sorgusu ve Tutukluluk

Sanığın önce açık kimliği saptanır, kişisel ve ekonomik durumu hakkında kendisinden bilgi alınır.

Cumhuriyet savcısının tutuklamaya sevk yazısı okunur, hakkındaki suçlama anlatılır. Sanığa hakları hatırlatılır. Sanık savunma yapmaya hazır olduğunu bildirdiğinde mahkeme usulüne göre sanığı sorguya çeker. Sorgu tutanağı duruşmada okunur. Sanığın soruşturma aşamasında kollukta veya savcılıkta verdiği ifade ile duruşmada verdiği ifade çelişirse önceki beyanları okunarak çelişki sebebi sorulur.

1.3.1. Tutuklama Sorgusunda Sanığın Hakları

Şüpheliye sorgudan önce hatırlatılması gereken hakları şunlardır:

- **Müdafiden yararlanma hakkı:** Sanığa müdafi seçme hakkının bulunduğu ve müdafinin hukuki yardımından yararlanabileceği, müdafiin ifade veya sorgusunda hazır bulunabileceği, kendisine bildirilir. Müdafiden yararlanmak istediğini ancak müdafi seçecek durumda olmadığını belirtirse kendisine Baro tarafından bir müdafi görevlendirileceği bildirilir.

- **Susma hakkı:** Sanığa atılı suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanuni hakkı olduğu söylenir.
- **Delillerin toplanmasını isteme hakkı:** Sanığa varsa somut delillerinin toplanmasını isteyebileceği hatırlatılır.
- **Savunma hakkı:** Sanığa kendi aleyhine var olan şüpheleri ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürmek olanağı tanınır.

Hükümlülerin avukat (müdafi) ile görüşmesinde aşağıdaki kurallar uygulanır:

- Hükümlü, avukatlık mesleğinin icrası çerçevesinde avukatları ile vekâletnamesi olmaksızın en çok üç kez görüşme hakkına sahiptir.
- Avukat ve noter ile görüşme, meslek kimliklerinin ibrazı üzerine, tatil günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak güvenlik nedeniyle görülebileceği bir biçimde yapılır.
- Avukatlar, vekâletnameleri olsa da aynı anda birden fazla hükümlü ile görüşme yapamaz.
- Görüşme sırasında; hükümlünün avukatına veya avukatın hükümlüye verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarındaki konuşmaya ilişkin olarak kendilerinin tuttukları kayıtlar incelenemez; hükümlünün avukatı ile yaptığı görüşme dinlenemez ve kayda alınamaz.
- Türk Ceza Kanununun 220 nci maddesinde ve İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan mahkûm olanların avukatları ile görüşmelerinde, toplumun ve ceza infaz kurumunun güvenliğinin tehlikeye düşürüldüğüne, terör örgütü veya diğer suç örgütlerinin yönlendirildiğine, bu örgütlere emir ve talimat verildiğine veya yorumları ile gizli, açık ya da şifreli mesajlar iletildiğine ilişkin bilgi, bulgu veya belge elde edilmesi hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığının istemi ve infaz hâkiminin kararıyla, üç ay süreyle; görüşmeler teknik cihazla sesli veya görüntülü olarak kaydedilebilir, hükümlü ile avukatın yaptığı görüşmeleri izlemek amacıyla görevli görüşmede hazır bulundurulabilir, hükümlünün avukatına veya avukatın hükümlüye verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarındaki konuşmalara ilişkin tuttukları kayıtlara elkonulabilir veya görüşmelerin gün ve saatleri sınırlandırılabilir.
- İnfaz hâkimliği hükümlünün; kurallara uyumunu, toplum veya ceza infaz kurumu bakımından arz ettiği tehlikeyi ve rehabilitasyon çalışmalarındaki gelişimini değerlendirerek kararda belirttiği süreyi üç aydan fazla olmamak üzere müteaddit defa uzatabileceği gibi kısaltılmasına veya sonlandırılmasına da karar verebilir.
- (Ek: 3/10/2016-KHK-676/6 md.) Beşinci fıkra kapsamına giren hükümlünün yaptığı görüşmenin, aynı fıkrada belirtilen amaca yönelik yapıldığının anlaşılması hâlinde, görüşmeye derhal son verilerek, bu husus gerekçesiyle birlikte tutanağa bağlanır. Görüşme başlamadan önce taraflar bu hususta uyarılır.

- Hükümlü hakkında, yedinci fıkra uyarınca tutanak tutulması hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığının istemiyle hükümlünün avukatlarıyla görüşmesi infaz hâkimince altı ay süreyle yasaklanabilir. Yasaklama kararı, hükümlüye ve yeni bir avukat görevlendirilmesi için derhal ilgili baro başkanlığına bildirilir. Cumhuriyet başsavcılığı baro tarafından bildirilen avukatın değiştirilmesini baro başkanlığından isteyebilir. Bu fıkra hükmüne göre görevlendirilen avukata, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesine göre ücret ödenir.
- İnfaz hâkimi tarafından bu madde uyarınca verilen kararlara karşı 4675 sayılı Kanuna göre itiraz edilebilir.
- Bu madde hükümleri 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasına göre yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler ile beşinci fıkradaki suçlardan hükümlü olup, başka bir suçtan dolayı şüpheli veya sanık sıfatıyla avukatıyla görüşen hükümlüler hakkında da uygulanır.
- Tutuklular hakkında bu madde hükümlerine göre karar vermeye soruşturma aşamasında sulh ceza hâkimi, kovuşturma aşamasında mahkeme yetkilidir.
- Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve karşılıklılık esasına uygun olmak koşuluyla, yabancı ülkelerde haklarında soruşturma veya kovuşturma yapılmakta olan yabancı ülke veya uluslararası yargı mercilerinde dava açmak isteyen, leh veya aleyhine açılmış davası olan Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu hükümlülerle yabancı uyruklu avukatları, bu soruşturma ve kovuşturma, açılacak veya açılmış davalarla sınırlı olmak ve vekâletname sunmak koşuluyla görüşebilir. Vekâletnamesi olmayan yabancı uyruklu avukatlar, hükümlü ile Türkiye barolarına kayıtlı bir avukatla birlikte görüşme yapabilir.

T.C. EK-C

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

SEVK / SERBEST BIRAKMA TUTANAĞI*

GÖZALTINA ALINMASINA KARAR VEREN

CUMHURİYET SAVCISININ / *GÖZALTINA ALINAN BİRİMİN* *a) İli*

a) Adı ve Soyadı : .....

b) İlçesi/Şubesi : .....

c) Karakolu/Bürosu : .....

ŞÜPHELİNİN / SANIĞIN KİMLİK VE ADRESİ :

GÖZALTINA ALINDIĞI **a) Tarih :** ..... **b)Saat :** .....

GÖZALTINDAN ÇIKARILDIĞI **a) Tarih :** ..... **b)Saat :** .....

GÖZALTINDAN ÇIKARILMA ŞEKLİ

a) Karakoldan/Şubeden serbest bırakılmıştır.

b) Cumhuriyet başsavcılığına sevk edilmiştir.

c) Diğer .....

GÖZALTINDA TUTULMA SÜRESİ 24 SAATİ (5271 sayılı CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNUN 250'NCİ MADDE KAPSAMINA GİREN SUÇLARDA 48 SAATİ) GEÇMİŞSE BU SÜRENİN UZATILDIĞINA İLİŞKİN CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞININ YAZILI EMRİ VEYA HÂKİM KARARI

a) Cumhuriyet Başsavcılığının .....gün,.....sayılı emriyle (.....) gün nezarethanede kalmıştır.

b) .....sulh ceza hâkimliğinin..... gün, ... sayılı kararıyla (.....) gün nezarethanede kalmıştır.

GÖZATINA ALINMA SIRASINDAKİ RAPORU VEREN MAKAM :

RAPORUN TARİH VE NUMARASI :

NEZARETHANEDEN GEÇİCİ AYRILIŞLAR :

ŞAHSİ EŞYALARIN TESLİM EDİLİP EDİLMEDİĞİ :

DİĞER HUSUSLAR :

Bu tutanak şüphelinin/sanığın sevk edilmesi/serbest bırakılması sırasında gözaltı ve nezarethane sorumlusu tarafından tanzim edilerek altı birlikte imza edilmiş, bir nüshası şüpheliye/sanığa verilmiştir. ...../...../.....

Gözaltı/Nezarethane Sorumlusu
(İSİM/SİCİL – İMZA)

Şüpheli/Sanık
(İSİM – İMZA)

***YAKALAMA, GÖZALTINA ALMA VE İFADE ALMA YÖNETMELİĞİ'NİN EKİDİR.**

Belge 1.4: Sevk ve Serbest Bırakma Tutanağı

Avukatların savunmaya ilişkin belgeleri, dosyaları ve müvekkilleri ile yaptıkları konuşmaların kayıtları incelemeye tabi tutulamaz. Ancak Türk Ceza Kanunu'nda yer alan birtakım suçlardan mahkûm olan hükümlülerin avukatları ile ilişkisi konusu suç teşkil eden fiilleri işlediğinin infaz kurumunun güvenliğini tehlikeye düşürdüğüne, terör örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının örgütsel amaçlı haberleşmelerine aracılık ettiğine ilişkin bulgu veya belge elde edilmesi hâlinde Cumhuriyet başsavcılığının istemi ve infaz hâkiminin kararıyla bir görevli görüşmede hazır bulundurulabileceği gibi bu kişilerin avukatlarına verdiği veya avukatlarınca bu kişilere verilen belgeler infaz hâkimince incelenebilir. İnfaz hâkimi belgenin kısmen veya tamamen verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu karara karşı ilgililer 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'na göre itiraz edebilir.

1.3.2. Tutuklama Kararının Gerekçesinde Bulunması Gereken Hususlar

Tutuklamaya, tutuklamanın devamına veya bu hususta bir tahliye isteminin reddine ilişkin kararlarda; kuvvetli suç şüphesini, tutuklama nedenlerinin varlığını, tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunu gösteren deliller, somut olgularla gerekçelendirilerek açıkça gösterilmelidir.

Kararın içeriği şüpheli veya sanığa sözlü olarak bildirilir ayrıca bir örneği yazılmak suretiyle kendilerine verilir ve bu husus kararda belirtilir. Tutuklama kararı verilmezse şüpheli veya sanık derhâl serbest bırakılır. Tutuklamaya ve tutukluluğun devamına ilişkin kararlara karşı itiraz yolu açıktır.

1.3.3. Tutuklulukta Geçen Süre Sınırı

Ağır ceza mahkemesinin görevine girmeyen işlerde tutukluluk süresi en çok bir yıldır ancak bu süre, zorunlu hâllerde gerekçeleri gösterilerek altı ay daha uzatılabilir

Ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde, tutukluluk süresi en çok iki yıldır. Bu süre, zorunlu hallerde, gerekçesi gösterilerek uzatılabilir; uzatma süresi toplam üç yılı, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarda beş yılı geçemez

Tutukluğun uzatılması kararları, Cumhuriyet savcısının, şüpheli veya sanık ile müdafiinin görüşleri alındıktan sonra verilir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 21. maddesinde on beş yaşını doldurmamış çocuklar hakkında üst sınırı beş yılı aşmayan hapis cezasını gerektiren fiillerden dolayı tutuklama kararı verilemeyeceğini öngörmektedir.

Fotoğraf 1.13: Tutuklu

1.3.4. Tutuklu Teslim Alma

Tutukluların Tutukevine kabul edilebilmesi için ilgili Cumhuriyet savcısının kuruma havale işlemini yapmış olması gerekir. Görevli kolluk kuvveti tutuklu ile birlikte Cumhuriyet savcılığından almış olduğu tutuklama müzekkeresi ya da mahkeme ilamını ilgili ceza infaz kurumuna teslim eder. Tutukluyu teslim alacak olan kurum ise iki nüsha şeklinde Teslim Tesellüm Belgesi düzenleyerek bir nüshası tutukluyu getiren kolluk kuvvetine verirken diğer nüshasını da ilgili şahsın dosyasına koyar.

- **Kimlik Belgeleri**

Kolluk kuvvetlerince teslim edilmek üzere kuruma getirilen tutuklunun ilk olarak kimlik bilgilerinin kontrol edilmesi gerekir. Kimliği yanında olmayan tutuklular için tevkif müzekkeresindeki kimlik bilgileri esas alınarak teslimat yapılır. Tutuklunun yanında nüfus cüzdanı, ehliyet, pasaport, resmi dairelerin verdiği kimlik kartı ve evlilik cüzdanı gibi kimlik yerine geçen herhangi bir belgesi varsa, bu belgelerdeki bilgilerle müzekkere veya ilamdaki bilgiler karşılaştırılarak bilgilerin bire bir tutup tutmadığına bakılır. Bilgilerin hatalı olması durumunda düzeltilmesi için ilgili adliyeye geri gönderilir.

- **Teslim ve Tesellüm Belgesi**

Teslim Tesellüm Belgesi, kuruma kabul şartlarını taşıyan tutuklular için tutuklu kabul birim sorumlusu durumundaki **infaz koruma başmemuru** tarafından, başmemurun bulunmaması durumlarda ise görevli i**nfaz koruma memuru** tarafından düzenlenir. **Bu belgenin doldurulmasında aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekir:**

- Tutuklularda kaç adet tevkifin olduğu ve sorgu numaraları ve mahkemeleri belirtilir.
- Hükümlülerde ise kaç adet ilamının olduğu ve ilam numaraları belirtilmelidir.
- Teslim eden ve teslim alan görevlilerin görev, unvan, sicil ve imzaları mutlaka bulunmalıdır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
…… .. Numaralı … Tipi
…… Ceza İnfaz kurumu Müdürlüğü

TESLİM VE TESELLÜM BELGESİDİR

	ADI SOYADI	TARİHSAAT
TUTUKLU	----------	…/…./20… …….
HÜKÜMLÜ	Geldiği Yer: ……	

Görevli polis memuru, (amiri) Jandarma Komutanınca cezaevimize getirilmiş olduğundan aşağıda tespit edildiği şekilde kimliği ve tutuklama müzekkeresi, müddetnamesi, il dışından sevkle gelenlerin hüküm özeti Cumhuriyet Başsavcılığınca havalesi görülüp teslim alınmıştır.

TUTUKLU SANIK

ADI-SOYADI	:
BABA ADI	:
DOĞUM TARİHİ	:
SUÇU-ÖRGÜTÜ	:
MESLEĞİ-ÖĞR.DURUMU	:
TEVKİF ADEDİ	:
SORGU NUMARASI	:
TEVKİF EDEN MAHKEME	:

HÜKÜMLÜ SANIK

ADI-SOYADI	:
BABA ADI	:
DOĞUM TARİHİ	:
SUÇU-ÖRGÜTÜ	:
İLAM ADEDİ	:
SAVCILIK İLAMAT NU	:
MESLEĞİ-ÖĞR.DURUMU	:
MEDENİ DURUMU	:

TESLİM EDEN		**TESLİM ALAN**	
ADI-SOYADI	:	ADI-SOYADI	:
GÖREVİ	:	GÖREVİ	:
GÖREV YERİ:		GÖREV YERİ:	
SİCİL NU	:	SİCİL NU	:
İMZA	:	İMZA	:

Belge1.5: Teslim ve Tesellüm Belgesi

1.4. Tutuklama Kararının Geri Alınması

Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, şüphelinin adli kontrol altına alınarak serbest bırakılmasını Sulh Ceza Hâkiminden isteyebilir. Cumhuriyet savcısı adli kontrol veya tutuklamanın artık gereksiz olduğu kanısına varacak olursa şüpheliyi resen serbest bırakır. Kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiğinde şüpheli serbest kalır.

1.4.1. Tutuklama Kararına İtiraz

İtiraz süresi 7 gündür, dilekçeyle itiraz kararı veren mahkemeye yapılır. Kararına itiraz edilen hâkim veya mahkeme, itirazı yerinde görürse kararını düzeltir; yerinde görmezse en çok üç gün içinde, itirazı incelemeye yetkili olan merciye gönderir.

Fotoğraf 1.14: Tutukluluk kararına itiraz

1.4.2. Tutuklama Kararının İncelenmesi

Tutuklama kararını Sulh Ceza Mahkemesi verdiyse itirazı yine Sulh Ceza Mahkemesi inceler. Buna göre o yerde birden fazla Sulh Ceza Hâkimliğinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen Sulh Ceza Hâkimliği; son numaralı hâkimlik için bir numaralı hâkimlik; Ağır Ceza Mahkemesinin bulunmadığı yerlerde tek Sulh Ceza Hâkimliği varsa yargı çevresinde görev yaptığı Ağır Ceza Mahkemesinin bulunduğu yerdeki Sulh Ceza Hâkimliği; Ağır Ceza Mahkemesinin bulunduğu yerlerde tek Sulh Ceza Hâkimliği varsa, en yakın Ağır Ceza Mahkemesinin bulunduğu yerdeki Sulh Ceza Hâkimliği itirazı inceler. İlk tutuklama talebini reddeden Sulh Ceza Hâkimliği, tutuklama kararını itiraz mercii olarak inceleyemez.

Tutuklama kararı Asliye Ceza Mahkemesi hâkimi vermişse Ağır Ceza Mahkemesi itirazı inceler.

Tutuklama kararını Ağır Ceza Mahkemesi vermişse o yerde Ağır Ceza Mahkemesinin birden çok dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daire; son numaralı daire için birinci daire; o yerde Ağır Ceza Mahkemesinin tek dairesi varsa en yakın Ağır Ceza Mahkemesi itirazı inceler.

1.4.3. Tahliye Talebi

Soruşturma ve kovuşturma evrelerinin her aşamasında şüpheli veya sanık salıverilmesini isteyebilir.

Şüpheli veya sanığın tutukluluk hâlinin devamına veya salıverilmesine hâkim veya mahkemece karar verilir. Red kararına itiraz edilebilir.

Dosya bölge Adliye Mahkemesine veya Yargıtay'a geldiğinde salıverilme istemi hakkındaki karar, Bölge Adliye Mahkemesi veya Yargıtay ilgili dairesi veya Yargıtay Ceza Genel Kurulunca dosya üzerinde yapılacak incelemeden sonra verilir; bu karar resen de verilebilir.

Tahliye talebi üzerine, Cumhuriyet savcısı, şüpheli, sanık veya müdafiin görüşü alındıktan sonra üç gün içinde istemin kabulüne, reddine veya adli kontrol uygulanmasına karar verilir. Duruşma dışında bu karar verilirken Cumhuriyet savcısı, şüpheli, sanık veya müdafiinin görüşü alınmaz. Bu kararlara itiraz edilebilir.

25.07.2018 Tarih ve 7145 sayılı Kanun Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanuna aşağıdaki **geçici madde eklenmiştir.** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **üç yıl süreyle**; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından:

- Tutukluluğa itiraz ve tahliye talepleri dosya üzerinden karara bağlanabilir. Tahliye talepleri en geç otuzar günlük sürelerle tutukluluğun incelenmesi ile birlikte dosya üzerinden karara bağlanabilir.

1.4.4. Tutuklananın Durumunun Yakınlarına Bildirilmesi

Tutuklamadan ve tutuklamanın uzatılmasına ilişkin her karardan tutuklunun bir yakınına veya belirlediği bir kişiye, hâkimin kararıyla gecikmeksizin haber verilir.

Soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla tutuklunun tutuklamayı bir yakınına veya belirlediği bir kişiye bizzat bildirmesine de izin verilir.

Şüpheli veya sanık yabancı olduğunda tutuklanma durumu, yazılı olarak karşı çıkmaması hâlinde, vatandaşı olduğu devletin konsolosluğuna bildirilir.

1.4.5. Tutukluluğun İncelenmesi

Soruşturma evresinde şüphelinin tutukevinde bulunduğu süre içinde ve tutukluluk hâlinin devamının gerekip gerekmeyeceği hususunda, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından 100 üncü madde hükümleri göz önünde bulundurularak şüpheli veya müdafiyi dinlenilmek suretiyle karar verilir.

Tutukluluk durumunun incelenmesi, yukarıdaki fıkrada öngörülen süre içinde şüpheli tarafından da istenebilir. Hâkim veya mahkeme, tutukevinde bulunan sanığın tutukluluk hâlinin devamının gerekip gerekmeyeceğine her oturumda veya koşullar gerektirdiğinde oturumlar arasında ya da birinci fıkrada öngörülen süre içinde de resen karar verir.

25.07.2018 Tarih ve 7145 sayılı Kanun Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından:

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 108 inci maddesi uyarınca yapılan tutukluluğun incelenmesi en geç, otuzar günlük sürelerle dosya üzerinden, doksanar günlük sürelerle kişi veya müdafi dinlenilmek suretiyle resen yapılır

- **Tutuklulukta geçen sürenin daha sonra alınacak cezadan mahsup edilmesi**

Hüküm kesinleşmeden önce gerçekleşen ve şahsi hürriyeti sınırlama sonucunu doğuran bütün haller nedeniyle geçirilmiş süreler, hükmolunan hapis cezasından indirilir(TCK madde 63).

Nerede işlenmiş olursa olsun bir suçtan dolayı, yabancı ülkede gözaltında, gözlem altında, tutuklulukta veya hükümlülükte geçen süre, aynı suçtan dolayı Türkiye'de verilecek cezadan mahsup edilir (TCK 16).

1.4.6. Salıverme

Salıverilmeden önce şüpheli veya sanık, yetkili yargı merciine veya tutukevinin müdürüne adresini ve varsa telefon numarasını bildirmekle yükümlüdür.

Şüpheli veya sanığa soruşturmanın veya kovuşturmanın sona erdirileceği tarihe kadar yeniden beyanda bulunmak suretiyle veya iadeli taahhütlü mektupla önceden verdiği adreslerdeki her türlü değişiklikleri bildirmesi ihtar olunur; ayrıca ihtara uygun hareket etmediğinde önceden bildirdiği adrese tebligatın yapılacağı bildirilir. Bu ihtarların yapıldığını belirten ve yeni adresleri içeren tutanak veya tutukevi müdürünün düzenleyeceği belgenin aslı veya örneği yargı merciine gönderilir.

Fotoğraf 1.15: Salıverme

1.5. Tutuklama Yerine Verilecek Tedbir Kararları

Tutuklama hürriyeti bağlayıcı bir karar olması sebebiyle ağır sonuçlarının ortaya çıkmasının önüne geçmek amacıyla farklı tedbirleri kararları uygulanabilmektedir. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

1.5.1. Adli Kontrol

Adli kontrol şüpheli veya sanığın kanunda gösterilen bir veya birden fazla yükümlülüğe tabi tutulmasıdır. Kısaca tutuklanamayan veya tutuklanmasına gerek görülmeyip denetim altında tutulmak istenilen kişinin yargısal denetimini ifade eder.

Adli kontrol tedbirinin uygulanması için 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunu'nun 104. maddesinde **denetimli serbestlik** ve yardım merkezleri ile Koruma Kurulları öngörülmüştür. "Denetimli serbestlik ve yardım merkezleri ile koruma kurullarının kuruluşu, çalışma yöntem ve esasları, ilgili kanununda düzenlenmiştir" (CGTİHK madde104\3).

1.5.2. Adli Kontrol Kapsamındaki Yükümlülükler

Adli kontrol kararı veren hâkim şüpheli veya sanık hakkında aşağıda sayılan yükümlülüklerden bir veya bir kaçına ya da tümüne hükmedebilir. **Bu yükümlülükler:**

- Yurt dışına çıkamamak
- Hâkim tarafından belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurmak
- Hâkimin belirttiği merci veya kişilerin çağrılarına ve gerektiğinde mesleki uğraşlarına ilişkin veya eğitime devam konularındaki kontrol tedbirlerine uymak.
- Her türlü taşıtları veya bunlardan bazılarını kullanamamak ve gerektiğinde kaleme, makbuz karşılığında sürücü belgesini teslim etmek
- Özellikle uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla, hastaneye yatmak dahil, tedavi veya muayene tedbirlerine tâbi olmak ve bunları kabul etmek
- Şüphelinin parasal durumu göz önünde bulundurularak miktarı ve bir defada veya birden çok taksitlerle ödeme süreleri, Cumhuriyet savcısının isteği üzerine hâkimce belirlenecek bir güvence miktarını yatırmak
- Silah bulunduramamak veya taşıyamamak, gerektiğinde sahip olunan silahları makbuz karşılığında adli emanete teslim etmek
- Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim tarafından miktarı ve ödeme süresi belirlenecek parayı suç mağdurunun haklarını güvence altına almak üzere ayni veya kişisel güvenceye bağlamak
- Aile yükümlülüklerini yerine getireceğine ve adli kararlar gereğince ödemeye mahkûm edildiği nafakayı düzenli olarak ödeyeceğine dair güvence vermek.
- Konutunu terk etmemek
- Belirli bir yerleşim bölgesini terk etmemek
- Belirlenen yer veya bölgelere gitmemek

1.5.3. Güvence

Şüpheli veya sanık tarafından gösterilecek güvence, aşağıda yazılı hususların yerine getirilmesini sağlar:

- Şüpheli veya sanığın bütün usul işlemlerinde, hükmün infazında veya altına alınabileceği diğer yükümlülükleri yerine getirmek üzere hazır bulunması.
- Aşağıda gösterilen sıraya göre ödemelerin yapılması:

- Katılanın yaptığı masraflar, suçun neden olduğu zararların giderilmesi ve eski hâle getirme; şüpheli veya sanık nafaka borçlarını ödememeleri nedeniyle kovuşturuluyorlarsa nafaka borçları.
- Kamusal giderler.
- Para cezaları.

Şüpheli veya sanığı güvence göstermeye zorunlu kılan kararda, güvencenin karşıladığı kısımlar ayrı ayrı gösterilir.

Bu güvence kararı verilirken güvencenin yukarıda sayılan hususlardan hangisini sağlamak için verildiği ve ne kadarının hangi hususa ilişkin olduğu ayrı ayrı belirtilir. Güvencenin ne kadarının kişiyi usul işlemlerinde hazır bulundurmak ne kadarının masraf, zarar ve muhtemel ceza için olduğu ayrı ayrı belirtilmelidir.

Hâkim, mahkeme veya Cumhuriyet savcısı, mağdur veya nafaka alacaklısı istedikleri takdirde ve şüpheli veya sanığın rızasıyla güvencenin bu alacakları karşılayan kısmının hak sahiplerine verilmesini emredebilir.

Soruşturma ve kovuşturmanın konusunu oluşturan olaylar nedeniyle mağdur veya alacaklı lehinde bir yargı kararı varsa şüpheli veya sanığın rızası olmasa da ödemenin yapılması emredilebilir.

Hükümlü infaz dâhil o kovuşturma ile ilgili tüm usul işlemlerinde hazır bulunmuşsa -yani hakkında karar verilmiş ve infaz edilmiş ise- güvencenin usul işlemlerini temin için kişinin hazır bulunması maksadıyla alınmış olan kısmı -ki bu kısım güvence kararında ayrıca belirtilmek zorundadır- kendisine iade edilir.

Hükümlülük hâlinde güvencenin suçun parasal sonuçlarını bertaraf maksadıyla alınmış olan kısmı -ki bu kısım güvence kararında ayrıca belirtilmek zorundadır- bu hususlar için kullanılır. Örneğin katılanın masrafları, mağdurun zararının giderilmesi, nafaka borçları, kamusal giderler, para cezaları için kullanılır ve kalan miktar var ise hükümlüye iade edilir.

Güvencenin bu ikinci kısmı kovuşturmaya yer olmadığı veya beraat kararları verildiğinde mağdura veya nafaka alacaklısına verilmemiş ise şüpheli veya sanığa geri verilir. Aksi hâlde geçerli mazeret dışında, (Örneğin beraat eden kişinin geçerli mazereti olmaksızın bir adli işlemde bulunamamış olması hâli dışında çünkü bu hâlde güvencenin bu amaçla alınan kısmı hazineye gelir yazılacaktır.) güvence **h**azineye gelir yazılacaktır.

Fotoğraf 1.16: Adli kontrol

UYGULAMA FAALİYETİ

İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak tutuklama ve tutuklamaya ilişkin uygulamalarla ilgili araştırma yaparak tutuklama sürecini açıklayınız.

Mesleki programda tutuklama ve salıverme eğitimleriyle ilgili inceleme yaparak arkadaşlarınızla ve öğretmeninizle paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Tutuklama belge örneklerini alınız.	➢ Güvenlik önlemlerini alınız. ➢ Tutuklamaya ilişkin kavramlar konusunu dikkatlice okumalı, belge örneklerini öğretmeninizden almalısınız.
➢ Tutuklama kararını gerektiren suç türlerini sıralayınız.	➢ Tutuklama kararını gerektiren suçlar konusunu dikkatlice okumalı, suç türlerini çeşitlerine göre tasnif etmelisiniz.
➢ Sanığın sorgusu ve tutukluluk işlem basamaklarını sıralayınız.	➢ Sorgu ve tutukluluğa ilişkin belge türlerini incelemelisiniz.
➢ UYAP uzaktan eğitim ekranlarından tutukluluk ve salıverme eğitimlerini tamamlayınız.	➢ Öğretmeninizin yardımı ile UYAP uzaktan eğitim tutuklama ekranlarının kullanımını öğrenmelisiniz.
➢ Örnek bir tutuklama müzekkeresi düzenleyiniz.	➢ Sanığın sorgusu ve tutukluluğa ilişkin örnek yazışmaları incelemelisiniz.
➢ Örnek Sanık Hakları Formu doldurunuz.	➢ Bireysel öğrenme materyalindeki örnek Sanık Hakları Formunu incelemelisiniz.
➢ Örnek tutuklama kararına itiraz ve tahliye belgeleri oluşturunuz.	➢ Öğretmeninizden ve bulunduğunuz şehrin adliyesinden örnek tutuklama ve tahliye evrakları temin etmelisiniz.
➢ Tutuklama yerine verilecek tedbir kararlarını sıralayınız.	➢ İnternet'ten ilgili mevzuatı araştırmalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi "tutuklama" için söylenemez?
A) Tedbir niteliğinde verilen bir karardır.
B) Tutuklama bir cezadır.
C) Soruşturma aşamasında yapılabilir.
D) Kovuşturma aşamasında yapılabilir.
E) Tutuklama bir istisnadır.

2. "Yargı kararı gereğince suçu kesinleşmiş ve verilen ceza süresini doldurması gereken kişidir. Hüküm giydiği ceza süresi bitince özgürlüğüne kavuşur."
Yukarıdaki tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
A) Sanık
B) Tanık
C) Tutuklu
D) Hükümlü
E) Fail

3. "İşlenmekte olan suçu, henüz işlenmiş olan fiil ile fiilin işlenmesinden hemen sonra kolluk, suçtan zarar gören veya başkaları tarafından takip edilerek yakalanan kişinin işlediği suçu, fiilin pek az önce işlendiğini gösteren eşya veya delille yakalanan kimsenin işlediği suçu ifade eder."
Yukarıdaki tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
A) Tutukluluk
B) Yakalama
C) Takip
D) Cürüm
E) Suçüstü

4. Aşağıdakilerden hangisi tutuklamanın şartlarından biri değildir?
A) Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması.
B) Yargıcın tutuklama kararı vermeye yetkili savcı olması.
C) Yargıcın yazılı bir tutuklama kararının bulunması.
D) Adli kontrol hükümlerinin yetersiz kalacak olması.
E) Tutuklama kararının verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile orantılı olması.

5. Aşağıda belirtilen hâllerin hangisinde kolluk kuvvetleri tarafından yakalama yapılabilir?
A) Kolluk görevlileri, tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yapılabilir.
B) Cumhuriyet savcısına veya amirlerine derhâl başvurma olanağı bulunmadığı takdirde yapılabilir.
C) Soruşturma ve kovuşturması şikâyete bağlı olmakla birlikte çocuklara, beden veya akıl hastalığı, malullük veya güçsüzlükleri nedeniyle kendilerini idareden aciz bulunanlara karşı işlenen suçüstü hâllerinde yapılabilir.
D) Terör eylemlerinde yapılabilir.
E) Hepsi

6. Tutuklama işlemlerinin Mesleki Programda başlatılabilmesi için UYAP ekranlarının hangi menüsünden giriş yapılabilir?
A) Soruşturma İşlemleri
B) Tutuklama İşlemleri
C) Yakalama işlemleri
D) Cumhuriyet Başsavcılığı İlamat İşlemleri
E) Hiçbiri

7. Aşağıdakilerden hangisi 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda yer alan ve tutuklama kararı gerektiren suçlardan biridir?
A) Soykırım ve insanlığa karşı suçlar
B) Kasten öldürme
C) İşkence
D) Cinsel saldırı
E) Hepsi

8. Ağır Ceza Mahkemesinin görevine girmeyen işlerde tutukluluk süresi en çok kaç yıldır? Bu süre zorunlu hâllerde gerekçeleri gösterilerek ne kadar daha uzatılabilir?
A) 3 yıl - 1 yıl
B) 2 yıl - 6 ay
C) 1 yıl - 6 ay
D) 6 yıl - 6 ay
E) 2 yıl -3 ay

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

9. ( ) Adli kontrol şüpheli veya sanığın kanunda gösterilen bir veya birden fazla yükümlülüğe tabi tutulmasıdır. Kısaca tutuklanamayan veya tutuklanmasına gerek görülmeyip denetim altında tutulmak istenilen kişinin yargısal denetimini ifade eder.

10. ( ) Tutuklamadan ve tutuklamanın uzatılmasına ilişkin her karardan tutuklunun bir yakınına veya herhangi bir kişiye bilgi vermesi yasaktır.

11. ( ) Adli kontrol kapsamında hâkim veya Cumhuriyet savcısı bu tedbire karar verilmesi hâlinde kişinin mesleki uğraşlarında taşıt kullanmasına hiçbir şekilde izin verilemez.

Aşağıdaki cümleleri dikkatle okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

12. **……..:** Sanığa müdafi seçme hakkının bulunduğu ve müdafinin hukuki yardımından yararlanabileceği, müdafiin ifade veya sorgusunda hazır bulunabileceği kendisine bildirilir. Müdafiden yararlanmak istediğini ancak müdafi seçecek durumda olmadığını belirtirse kendisine baro tarafından bir müdafi görevlendirileceği bildirilir.

13. **…….:** Sanığa atılı suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanuni hakkı olduğu söylenir.

14. **…….:** Sanığa varsa somut delillerinin toplanmasını isteyebileceği hatırlatılır.

15. **…….:** Sanığa kendisi aleyhine var olan şüpheleri ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürmek olanağı tanınır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, "tahliye" kavramını, tahliye kararı aşamalarını ve içeriğini, bunlara ait mesleki program içerisindeki ekran işlemlerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirleri İnfazı Hakkında Kanun'u İnternet'ten bularak inceleyiniz.
- 10218 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle İlgili Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük'ü inceleyiniz.
- Hükümlü ve tutukluların salıverilmeleri ile ilgili Ceza İnfaz Kurumlarına gönderilen genelgeleri İnternet'ten bularak inceleyiniz.

2. TAHLİYE KARAR İŞLEMLERİ

Hükümlü ve tutuklular kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilir. Yetkili makamlar salıverilme kararını çeşitli nedenlerle alır.

Bunlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- İnfazın bitmesi
- Tensiple tahliye
- Af
- Mahkeme kararı ile tahliye
- Hakederek tahliye
- Şartlı tahliye (koşullu salıverilme)
- Sorgu sonrası tahliye
- Ölüm hâlinde tahliye

2.1. Tahliye Kavramı ve Türleri

Bu başlık altında tahliye kavramının ne anlama geldiği ve tahliye türlerinin neler olduğu hakkında bilgi verilecektir.

2.1.1. Tahliye Kavramı

Hükümlüler ve tutukluların, kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilmelerine denir.

2.1.2. Tahliye Türleri

Aşağıda tahliye ve tahliye türlerinin neler olduğu hakkında bilgi verilecektir.

2.1.2.1. İnfazın Bitmesi

Hükümlünün infaz süresinin tamamlanması sonucu yapılan salıverilme işlemidir. Salıverilme ile ilgili bütün işlemler tamamlandıktan sonra hükümlünün salıverilmesi gerçekleşir.

2.1.2.2. Af

Genel hukuk kuralı hâlinde olmayan ancak zaman zaman yürütme organınca çıkarılan, af sonucunda tahliye olan tutuklulara da aynı tahliye işlemleri uygulanır.

- **Genel af:** TBMM tarafından çıkarılan, cezayı ve cezanın bütün sonuçlarını ortadan kaldıran kanundur. Genel af, fiile yöneliktir. Genel af halinde, kamu davası düşer, hükmolunan cezalar bütün neticeleri ile birlikte ortadan kalkar.

- **Özel af :**Özel af ile hapis cezasının infaz kurumunda çektirilmesine son verilebilir veya infaz kurumunda çektirilecek süresi kısaltılabilir ya da adli para cezasına çevrilebilir. Cezaya bağlı olan veya hükümde belirtilen hak yoksunlukları, özel affa rağmen etkisini devam ettirir

2.1.2.3. Mahkeme Kararı ile Tahliye

Cezayı veren mahkeme, bazı suçlarda şikâyetçinin şikâyetten vazgeçmesi hâlinde yeniden karar çıkararak hükümlüyü tahliye edebilir. Bu durumda da aynı tahliye işlemleri yapılır ve hükümlü salıverilmiş olur.

2.1.2.4. Hakederek Tahliye

Mahkeme tarafından verilen cezanın tamamını hükümlünün Ceza ve İnfaz Kurumunda tamamlayarak salıverilmesidir.

- Hakederek tahliye süresinin belirlenmesi: Hakederek tahliye süresinin belirlenmesinde 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunu'nun 107/6 maddesi dikkate alınarak hesaplanması gerekir.

Örnek 1: Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasında hükümlü cezaevinde 30 yıl fiilen yatacaktır. 30 yılın ½'si 15 yıldır. 30 yıl + 15 yıl = 45 yıl hakederek tahliye tarihidir.

Örnek 2: Müebbet hapis cezalarında hükümlü cezaevinde 24 yıl fiilen yatacaktır. 24 yılın ½'si 12 yıldır. 24 yıl + 12 yıl = 36 yıl hakederek tahliye tarihidir.

Örnek 3: Birden fazla süreli hapislerde içtima yapılınca hükümlü cezaevinde 5275 sayılı Yasa'nın 107/3-e maddesi gereğince en fazla 28 yıl fiilen yatacaktır. Birden fazla süreli hapsin toplamı öncelikle belirlenecek, 1/3 şartla tahliye indiriminden sonra kalan süre 28 yılın üzerinde ise, bu miktar önce 28 yıla indirilerek 28 yıl üzerinden fiilen infaz yapılacaktır.

10 yıl + 20 yıl + 12 yıl + 18 yıl hapis = Toplam ceza 60 yıl hapis.
60 yıl ÷ 1/3 indirim = 20 yıl, 60 yıl – 20 yıl = 40 yıl,
Bu hükümlü 40 yıl cezaevinde kalmayacak, 107/3-e maddesi gereği 28 yıl yatacaktır.
Bu hükümlünün hakederek tahliye tarihi ise,
28 yılın ½'si = 14 yıldır. 28 yıl + 14 yıl = 42 yıl hakederek tahliye tarihidir.

2.1.2.5. Şartlı Tahliye (Koşullu Salıverilme)

Koşullu salıverilmeden yararlanabilmek için mahkûmun kurumdaki infaz süresini iyi hâlli olarak geçirmesi gerekir.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz yılını, müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar yirmi dört yılını, diğer süreli hapis cezalarına mahkûm edilmiş olanlar cezalarının üçte ikisini infaz kurumunda çektikleri takdirde, koşullu salıverilmeden yararlanabilirler.

- Koşullu salıverilme için infaz kurumunda geçirilmesi gereken süre;

  - Birden fazla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına veya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuzaltı,
  - Birden fazla müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuz,
  - Bir ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz altı,
  - Bir müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz,
  - Birden fazla süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla yirmi sekiz, yıldır.

Suç işlemek için örgüt kurmak veya yönetmek ya da örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçtan dolayı mahkûmiyet hâlinde; ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz altı yılını, müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz yılını, süreli hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar cezalarının dörtte üçünü infaz kurumunda çektikleri takdirde, koşullu salıverilmeden yararlanabilirler. Ancak, bu süreler;

- Birden fazla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına veya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde kırk,
- Birden fazla müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuz dört,
- Bir ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla kırk,
- Bir müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz dört,
- Birden fazla süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz iki, yıldır (Ek cümle: 22/7/2010 - 6008/9 md.). Bu fıkra hükümleri çocuklar hakkında uygulanmaz.

Koşullu salıverilme süresinin hesaplanmasında, hükümlünün on beş yaşını doldurıncaya kadar infaz kurumunda geçirdiği bir gün, iki gün olarak dikkate alınır.

Koşullu salıverilen hükümlünün tâbi tutulacağı denetim süresi, yukarıdaki fıkralara göre infaz kurumunda geçirilmesi gereken sürenin yarısı kadardır. Ancak süreli hapislerde hakederek tahliye tarihini geçemez.

Hükümlü, denetim süresinde, infaz kurumunda öğrendiği meslek veya sanatı icra etmek üzere, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında, ücret karşılığında çalıştırılabilir.

On sekiz yaşından küçük olan hükümlüler, denetim süresinde eğitimlerine, gerektiğinde barınma imkânı da bulunan bir kurumda devam ederler.

Hâkim, denetim süresinde hükümlüye rehberlik edecek bir uzman kişiyi görevlendirebilir. Bu kişi, kötü alışkanlıklar edinebileceği çevrelerden uzak kalması ve sorumluluk bilinciyle iyi bir hayat sürmesini temin hususunda hükümlüye öğütte bulunur; eğitim gördüğü kurum yetkilileri veya yanında çalıştığı kişilerle görüşerek, istişarelerde bulunur; hükümlünün davranışları, sosyal uyumu ve sorumluluk bilincindeki gelişme hakkında üçer aylık sürelerle rapor düzenleyerek hâkime verir.

Hâkim, koşullu salıverilen hükümlünün kişiliğini ve topluma uyumdaki başarısını göz önünde bulundurarak; denetim süresinin, denetimli serbestlik tedbiri uygulanmadan veya herhangi bir yükümlülük belirlemeden geçirilmesine karar verebileceği gibi, denetimli serbestlik tedbiri uygulanmasını veya belirlenen yükümlülükleri denetim süresi içinde kaldırabilir.

Bir hükümlünün koşullu salıverilmesi hakkında ceza infaz kurumu idaresi tarafından hazırlanan gerekçeli rapor, hükmü veren mahkemeye; hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemeye; hüküm veya hükümlerden biri bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilmiş ise 101 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ilk derece mahkemesine; hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemeye verilir. Mahkeme, bu raporu uygun bulursa hükümlünün

koşullu salıverilmesine dosya üzerinden karar verir. Mahkeme, raporu uygun bulmadığı takdirde gerekçesini kararında gösterir. Bu kararlara karşı itiraz yoluna gidilebilir.

Koşullu salıverilen hükümlünün, denetim süresinde hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklere, hâkimin uyarısına rağmen, uymamakta ısrar etmesi hâlinde koşullu salıverilme kararı geri alınır.

Koşullu salıverilme kararının geri alınması hâlinde hükümlünün;

a) Sonraki suçu işlediği tarihten itibaren kalan cezasının aynen,
b) (Değişik: 25/5/2005-5351/8 md.) Yükümlülüklerine aykırı davranması hâlinde, bu yükümlülüklere uymama tarihi ile hak ederek salıverilme tarihi arasındaki süreyi geçmemek koşuluyla takdir edilecek bir sürenin, Ceza infaz kurumunda çektirilmesine karar verilir. Koşullu salıverilme kararının geri alınmasından sonra aynı hükmün infazı ile ilgili bir daha koşullu salıverilme kararı verilmez.

Denetim süresi yükümlülüklere uygun ve iyi hâlli olarak geçirildiği takdirde, ceza infaz edilmiş sayılır.

Hükümlü, geri kalan süre içinde işlediği kasıtlı bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm edilirse ya da bağlı tutulduğu yükümlülükleri yerine getirmezse hükmü veren ilk derece mahkemesi, cezaların toplandığı hâller ile hükmün bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilmiş olması hâlinde ise 101 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ilk derece mahkemesi tarafından koşullu salıverilme kararının geri alınmasına dosya üzerinden karar verilir. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap, Dördüncü Kısım, "Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar" başlıklı Dördüncü Bölüm, "Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar" başlıklı Beşinci Bölüm, "Milli Savunmaya Karşı Suçlar" başlıklı Altıncı Bölüm altında yer alan suçlardan birinin bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi dolayısıyla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde, koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun *105/A maddesinin birinci fıkrasında ve 107 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "hükümler* 671 sayılı KHK ile yapılan düzenleme gereği, *bu kanuna* KHK'da belirtilen geçici madde 6 eklenerek 1.7.2016 tarihine dek işlenen suçlar bakımından önemli iki yeni düzenleme yapılmış ve uygulamaya başlanmıştır.

- 1.7.2016 tarihinden evvel işlenmiş suçlar için koşullu salıverme *süresi,* cezalarının üçte ikisini(2/3) infaz kurumunda çekmeleri halinde iken, bu süre *yarı* (1/2) oranına indirilmiş, denetimli serbestlik süresi ise 1 yıl yerine 2 yıla çıkarılacak şekilde uygulanacaktır.

- 01.7.2016 tarihinden sonra işlenmiş suçlar için ise 671 sayılı KHK ile düzenlenen süre ve oranlar yerine 5275 sayılı Kanun'un 105/A maddesinde yer alan eski düzenlemeye tabi olunacaktır. Böylece 1.7.2016 tarihinden sonra işlenmiş suçlar için koşullu salıverme süresi üçte ikilik (2/3) orana tabi olacak olup denetimli serbestlik süresi 1 yıl olacak şekilde ele alınacaktır.

671 sayılı KHK ile getirilen düzenlemeden; kasten öldürme suçlarının, üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı işlenen kasten yaralama ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçlarının, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçların, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçunun ve İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçların işlenmesi halinde yararlanılması mümkün değildir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
…….. Açık Ceza İnfaz Kurumu
(İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı)

Karar Tarihi : ../../2009 **Karar No. :** 2009/…

KOŞULLU SALIVERME KARARI

……. Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu kurum müdürü ……..başkanlığında aşağıda isim ve unvanları yazılı mevcut üyelerin iştiraki ile toplandı.

Hükümlüye Ait Bilgiler
Adı ve Soyadı:
Doğum Tarihi:
Ana - Baba Adı:
Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer:
Ceza Bilgileri
Kararı Veren Makam Karar Tarihi:
Esas/Karar No. Suç/Suçlar:
Ceza Miktarı:
Tahliye Tarihleri:

KARAR

Kurumumuz hükümlülerinden ……. ……(***Adı Soyadı)***'nın infaz dosyası ve disiplin mütalaası incelendi.

Adı geçen hükümlünün Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün 172. maddesine göre İYİ HÂLLİLİĞİNE, …….. 28. Asliye Ceza Mahkemesinin ../../2008 tarih ve 2006/… esas, 2006/… karar sayılı ilamı ile verilen 2 Yıl HAPİS, 60 Gün HAPİS cezasından dolayı hakkederek tahliye ../../2010, … S.K. göre tahliye ../../2009, 2148 S.K. göre tahliye ../../2009 tarihinden geçerli olmak üzere ŞARTLA TAHLİYESİNİN GEREKLİLİĞİNE keyfiyetin hükmü veren mahkeme derecesindeki Nöbetçi Ceza Mahkemesine sunulmak üzere…… Cumhuriyet Başsavcılığına arzına oy birliği ile karar verildi. ../../2009

Kurum müdürü
İsim- imza ÜYE ÜYE ÜYE
ÜYE ÜYE ÜYE

Tablo 2.1: Koşullu Salı Vermede İdare ve Gözlem Kurulunun Kararı örneği

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
…… Açık Ceza İnfaz Kurumu
(Disiplin Kurulu Başkanlığı)

Karar Tarihi: ../../2009 **Karar No.:** 2009/..

KOŞULLU SALIVERME İÇİN GÖRÜŞ BİLDİRME KARARI

…….. Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Kurum Müdürü ……başkanlığında aşağıda isim ve unvanları yazılı mevcut üyelerin iştiraki ile toplandı.

Hükümlüye ait bilgiler

Adı ve Soyadı	:	
Doğum Tarihi	:	
Ana-Baba Adı		:
Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer	:	
Ceza Bilgileri	:	
Karar Veren Makam Karar Tarihi	:	
Esas/Karar No.		:
Suç-Suçlar	:	
Ceza Miktarı	:	
Tahliye Tarihleri	:	

KARAR

Yukarıda, kimliği ve infaz durumu yazılı hükümlünün dosyasının tetkikinde Çarşamba Ağır Ceza Mahkemesinin ../../2006 tarih ve 2005/… esas 2006/… karar sayılı ilamı için 5 Yıl HAPİS hapis cezasının infazına tarihinde başlanıldığı, hakederek tahliye tarihinin olduğu ve hak ederek tahliye 30/03/2012, 647 sayılı kanuna göre tahliye 29/09/2009, 2148 sayılı kanuna göre tahliye ../../2009 tarihinde şartla tahliye edilebileceği anlaşılmış, hükümlünün infaz ve sicil müşahede dosyasının incelenmesinde Ceza İnfaz Kurumumuzda bulunduğu süre içinde disiplin cezası almadığı ve şartla tahliyesine mani bir hâlinin bulunmadığı görülmüş olmakla; koşullu salıverilmesi için gerekli olan iyi hâl kararının alınması görüşüyle; İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığına sunulur. ../../2009

Kurum müdürü
İsim- imza ÜYE ÜYE ÜYE

ÜYE ÜYE ÜYE

Tablo 2.2: Koşullu Salıvermede Disiplin Kurulu'nun karar örneği

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
……. Açık Ceza İnfaz Kurumu

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA
ANKARA

İLGİ: a) ../../2008 tarih ve 2008/4-…….. sayılı müddetnameniz.
b)…… 7.Sulh Ceza Mahkemesinin ../../2007 tarih ve 2007/… esas, 2007/… karar sayılı ilamı
c)…… Açık Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının ../../2009 tarih ve 2009/… sayılı kararı

Ceza infaz Kurumumuzda ilgi (b) sayılı ilam ile "Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkân Sağlama" suçundan 60 gün hapis cezasına hükümlü olarak bulunan ……. oğlu 19.. doğumlu ……'nın iş bu cezasının infazına ../../2008 tarihinde başlanılmış olup İdare ve Gözlem Kurulumuzun ilgi (c) sayılı kararı ile adı geçenin iyi hâlliliğine ve ../../2009 tarihi itibari ile şartla tahliyesinin gerekliliğine karar verilmiştir.
Adı geçen hükümlü hakkında alınan ilgi (c) sayılı karar ve infaz dosyası ilişikte sunulmuştur.
Gereği arz olunur.

Kurum Müdürü
İMZA

Eki :
İlam ve İnfaz Dosyası

Tablo 2.3: Koşullu salıvermede Cumhuriyet başsavcılığına yazılan yazı örneği

……
SULH CEZA MAHKEMESİ

DEĞİŞİK İŞ NO.:
DEĞİŞİK İŞ
KARAR
HÂKİM:
KÂTİP:

Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçundan hükümlü ……. hakkındaki infaz evrakı Ankara Sulh Ceza İlamat Masasının ../../2009 tarih ve 2008/4-….. sayılı yazıları ekinde gönderilerek hükümlünün koşullu salıverilmesine karar verilmesi istenmekle hükümlüye ait infaz evrakı tetkik edildi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Hükümlü …….. hakkında mahkememizin ../../2007 tarih ve 2007/… E. -… K. sayılı ilamı ile 1 ay hapis cezası karşılığı 1.800 TL ve 30 gün adli para cezası karşılığı 1.800 TL adli para cezası ile cezası ile hükümlülüğüne karar verildiği, hükümlünün para cezalarını yasal süresinde ödememesi nedeni ile C. Başsavcılığı İlamat İnfaz Bürosunun ../../2008 tarihli kararı ile para cezasının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilmesine karar verildiği, hükümlünün cezasının infazına ../../2008 tarihinde cezaevine girişi yapılarak başlandığı ../../2009 tarihinde HAKKEDEREK TAHLİYE olması gerekirken cezasını bugüne kadar iyi hâlli geçirdiğinden 647 sayılı Kanun'un 19 ve 2148 sayılı Kanun'un değişik ek 2. maddesi gereğince ../../2009 tarihinden itibaren koşullu salıverilmeye hak kazandığı, Cezaevi Disiplin Kurulu kararı, müddetname ve infaz evrakının tetkikinden anlaşılmıştır.

Hükümlü ……..'nun, ../../2009 tarihinden itibaren koşullu salıverilmesine, infaz evrakının doldurulacak tali karar fişiyle birlikte Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiine, incelenen evrak üzerinde yasa yolu açık olmak üzere karar verildi. ../../2009

KÂTİP -------- HÂKİM -------

Tablo 2.4: Cumhuriyet başsavcılığından koşullu salıverme için gelen cevap örneği

2.1.2.6. Ölüm Hâlinde Tahliye

Hükümlünün ölümü, hapis ve henüz infaz edilmemiş adli para cezalarını ortadan kaldırır. Hükümlünün Ceza İnfaz Kurumunda herhangi bir sebepten dolayı ölmesi sonucu Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir. Doktor rapor yazar, gerekirse adli tıp kurumuna sevk

edilir. Ailesine haber verilir herhangi bir adli takip yoksa ailesine teslim edilir. Tahliye hükümleri uygulanır ve tahliye işlemleri yapılır.

2.2. Tahliye Kararı Aşamaları ve İçeriği

2.2.1. Salıverilme Hazırlığı ve İnfaz Sonrası

Salıverilme hazırlığının önemi ve özelliği, hükümlünün salıverildiğinde topluma yeniden katılmaya hazırlıklı olmasını sağlamaya yardımcı olmaktır. Böylece hükümlünün yeniden suç işleme olasılığı azalacaktır. Bu hazırlık özellikle uzun süreli olarak cezaevine girmiş hükümlüler bakımından önem taşımaktadır. Kısa süreli hapis cezasına mahkûm olanların topluma yeniden uyum sağlamaları nispeten daha kolay olmaktadır. Ancak bu, konunun kısa süreli hapis cezasına mahkûm edilmiş bulunanlar bakımından olan önemini azaltmamaktadır.

Nitekim CGTiHK madde 89-91 *"Salıverilme için Hazırlama"* başlığı altında salıverilme öncesine ilişkin özel hükümler getirmektedir.

Hükümlünün, Kanun'un 107'nci maddesinde koşullu salıverilme için öngörülen süreleri, Ceza İnfaz Kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara içtenlikle uyarak, haklarını iyi niyetle kullanarak, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirerek geçirmiş ve uygulanan iyileştirme programlarına göre de toplumla bütünleşmeye hazır olduğunun disiplin kurulunun görüşü alınarak idare kurulunca saptanmış bulunması gerekir (CGTiHK madde 89).

Hükümlünün salıverildikten sonraki geleceğini düzenlemeyi düşünmesini sağlayıcı tedbirler alınır ve toplumla uyumu ile ailesinin çıkarları için bu konularda hizmet veren resmî ve özel kuruluş veya kişilerle ilişki kurması doğrultusunda katkı ve yardımda bulunulur (CGTiHK madde 90). Hükümlü, salıverildiğinde iş bulması veya kendi işini kurması yönünde özendirilir. Bu konuda gönüllü kişi ve kuruluşlar ile resmi kurumlarla iş birliği yapılır (CGTiHK madde 91). Kurumlardan salıverilen hükümlülere iş sağlanması, iş bulmalarına yardımcı olunması 5275 sayılı Kanun'un 104'üncü maddesine göre denetimli serbestlik ve yardım merkezleri ile koruma kurullarınca yerine getirilir(Tüzük madde 136/2). Eğer uygulanabilirse bu düzenleme ile şu an uygulamada karşılaşılan ve hükümlünün infaz sonrası tek başlarına işsiz ve kontrolsüz kalmasının önüne geçilebilir.

Öte yandan yukarıda da belirtildiği üzere özellikle iş arama izni hükümlünün yeniden topluma dönmesi sırasında uyumu kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

2.2.2. Aynı Sanık Hakkında Birden Çok Tutuklama Kararının Varlığı

Bugün için ceza mevzuatımızda, aynı sanık için her fiilinden ötürü ayrı bir tutuklama kararı verilmesi/ verilmemesi konusunda açık bir norm yoktur.

Uygulama bu konuyu çözmüştür. Sanık için ayrı ayrı tutuklama kararı verilmektedir. Bu konuda uygulamayı şekillendiren husus, birden fazla suç işleyen sanık için düzenlenen hazırlık evrakı sayısıdır. Birden çok suç için tek bir hazırlık evrakı düzenlenmişse tüm suçları kapsayan tek bir tutuklama kararı verilmektedir.

Her suç için ayrı ayrı hazırlık evrakı söz konusu ise birden çok tutuklama kararı verilebilmektedir. Genel uygulama her suç için ayrı bir hazırlık evrakı düzenlemek şeklindedir.

Bu konuya yön veren bir başka nokta şudur: Faile yüklenen suçların soruşturma ve yargılaması değişik yargılama yöntemlerini (genel kurallar ya da 3005'e tabi olmak gibi) gerektiriyorsa hazırlık evrakı ayrılmaktadır. **Ancak dikkat edilecek nokta şuradadır:** Sanığın birden çok suçu arasında fiili ve hukuki bağlantı (irtibat) varsa uygulamada tek bir hazırlık evrakı düzenlemek gerekecektir.

Uygulamada mahkemeler sanıklar hakkında salıverme (hakederek tahliye) ya da kefaletle tahliye kararı verirken tutukevi savcılarını ikaz amacıyla -sanık başka suçtan tutuklu değilse- şartını kararlarında belirtmektedir. Bu şart, bir sanığın hata sonucu tahliyesini önlemek amacı taşımaktadır.

2.2.3. Tahliye İşlemleri

Hükümlüler, kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilir. Salıverilecek hükümlüye ait elbise ve diğer eşyası, bu konuda görevlendirilen kurum personelince iki nüsha hâlinde düzenlenecek bir makbuz karşılığı geri verilir. Makbuzun bir sureti imza karşılığı hükümlüye verilerek diğer sureti ise defterde saklanır.

Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde bu para, görevli personel tarafından bankadan çekilerek salıverilecek hükümlüye makbuz karşılığı iade edilir.

Hükümlünün, kurumda bulunduğu sürede almış olduğu belgeler de salıverilmede kendisine verilir.

Hükümlüler, salıverildiklerinde bu durum "hükümlü kayıt defteri"nin ilgili bölümüne kaydedilir. Bu kayıtta; salıverilme, bir mahkeme kararına dayanıyor ise mahkeme kararının tarih, esas ve karar numaraları, salıverilme mahkeme kararı dışında hükümlünün salıverilmesi sonucunu doğuran 5237 sayılı Kanun'da veya diğer kanunlarda belirtilen herhangi bir karar veya işleme dayanıyor ise bunların tarih ve numaraları bulunur.

Salıverilen hükümlüler, deftere kaydedilmelerini müteakip mevcuttan düşürülür.

Hükümlülerin salıverme işlemlerinde kurumda, hükümlüler için Hükümlü Salıverilme Defteri tutulur.

Salıverilme Defterinde;

- Mahkûmiyet kararı kesinleşmiş olan her hükümlünün adı, soyadı ve hükümlü defter numarasına,
- Cezanın türü, süresi, ilam tarihi ve numarasına,
- Hürriyetin kısıtlanmasına başlandığı tarihine,
- Disiplin cezaları ile bu cezaların veriliş, infaz ve kaldırılış tarihine,
- Başka bir suçtan tutuklama kararına,
- Salıverilmesinden sonra askerlikle ilişkisinin bulunup bulunmadığına,
- Hakkında sınır dışı edilme tedbirine hükmedilip edilmediğine,
- Salıverilme sonrası adresleri ve iletişim bilgilerine **yer verilir.**

Salıverilme defteri, yılbaşından önce hazırlanır ve yılın her gününe göre ayrılmış sayfaları bulunur.

HÜKÜMLÜ SALIVERİLME DEFTERİ

Sayfa No :…… / / 20 Örnek No: A-3

SALIVERİLECEK HÜKÜMLÜNÜN			AÇIKLAMALAR
Sicil Numarası	**Adı Soyadı, Ana ve Baba Adı, Doğum Yeri ve Tarihi, T.C.Kimlik Numarası**	**İnfaza Başlandığı Tarih, Cezanın Türü, Süresi, Mahkemesi, İlam Tarihi ve Numarası ve Salıverilme Tarihleri**	**Disiplin Cezaları ve Tarihleri, Bu Cezaların Kaldırılıp Kaldırılmadığı, Başka Suçtan Tutuklamasının Bulunup Bulunmadığı, Askerlikle İlişiğinin Olup Olmadığı, Sınır dışı Edilme Tedbirine Hükmedilip Edilmediği, Salıverilme Sonrası Adres ve İletişim Bilgileri Gibi Benzer Hususlar**

Tablo 2.5: Hükümlü Salıverilme Defteri

Salıverilme defterindeki sayfalara, salıverilme tarihleri esas alınarak o yıl içinde salıverilmesi gereken hükümlüler, tek tek kaydedilir. Defter, görevli personelce hatalı salıverilmenin önlenmesi amacıyla her gün düzenli olarak kontrol edilir.

Salıverilme tarihinde, kurum dışına çıkarılmasına engel olacak şekilde hasta olup da hastaneye nakli veya yakınlarının refakatinde kurumdan ayrılması mümkün olmayan

hükümlünün kendi rızası ve Cumhuriyet başsavcılığının onayı ile bir hastaneye veya sağlık kurumuna nakledilinceye kadar kurumun ayrı bir bölümünde kalması sağlanır.

Yukarıda belirtilen hâllerde durum, hükümlünün ailesine, avukatına, asker kişi ise kayıtlı bulunduğu askerlik şubesine ve yabancı uyruklu ise uyruğunda olduğu devletin diplomatik temsilciliği veya konsolosluğuna kurum idaresince bildirilir.

Hükümlü ve tutuklu salıverilme fişi; mahkemece salıverilmelerine karar verilen hükümlü veya tutukluların, gerekli işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, odalarından çıkarılarak salıverilmelerini sağlayan fiştir.

.....
.....Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü

HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU SALIVERİLME FİŞİ

Örnek No:C-3

Sıra No	Sicil Numarası	Salıverilen Hükümlü veya Tutuklunun Adı Soyadı, Ana ve Baba Adı, T.C.Kimlik Numarası	Salıverilme Kararının Tarih ve Numarası, Suçu	Açıklama

..... Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğüne

Yukarıda adları yazılı hükümlü / tutukluların, ekte yer alan kararlar uyarınca salıverilmeleri gerekmektedir. Bilgilerinize arz olunur. ...../...../20...

Cezaevi Katibi
veya İnfaz Görevlisi

Sorumlu
2. Müdür veya Görevli

Güvenlik ve Gözetim Servisine

Yukarıda adları yazılı hükümlü / tutukluların salıverilmesi uygundur.

...../...../20....

.....
Kurum En Üst Amiri

Yukarıda adları yazılı hükümlü / tutuklular gerekli kimlik tespitleri yapılarak salıverilmiştir.

...../...../20....

Sorumlu İnfaz ve Koruma
Başmemuru

İnfaz ve Koruma
Başmemuru

Sorumlu
2. Müdür veya Görevli

Kurum kayıtlarında bulunan şahsi eşyam ile kıymetli eşya ve emanetteki paramı elden teslim aldım.

...../...../20....

Hükümlü -Tutuklu

Tablo 2.6: Hükümlü ve Tutuklu Salıverme Fişi

İnfaz işlerinden sorumlu kurum 2'nci müdürü veya bu işle görevlendirilmiş sorumlu personel ile cezaevi kâtibi tarafından gerekli incelemeler yapılıp işlemler tamamlandıktan sonra, mahkeme kararına göre salıverilmesi gereken hükümlü ve tutuklu listesi, salıverilme fişine kaydedilerek kurumun en üst amirine sunulur.

Kurum en üst amiri, gerekli incelemesini yapıp salıverme işlemini uygun bulması hâlinde, aynı fiş üzerinde yer alan yazıyı imzalayarak salıverilmenin gerçekleştirilmesi için hükümlü ve tutuklu listesini güvenlik ve gözetim servisine havale eder. Güvenlik ve gözetim servisi, salıverilecek hükümlü ve tutukluların kimlik tespitlerini yapıp fişi imzalayarak salıvermeyi gerçekleştirir.

Güvenlik ve gözetim servisi görevlileri, salıverilme sırasında, hükümlü ve tutukluların, idarede kayıtlı kişisel paralarını, değerli eşya veya şahsi eşyalarını teslim almalarını sağlar ve fişteki ilgili bölümü imzalatır. Hükümlü ve tutuklu salıverme fişi, her yıl için düzenlenmiş dosyalarda tarih sırasına göre saklanır.

Hükümlünün salıverildikten sonraki geleceğini düzenlemeyi düşünmesini sağlayıcı tedbirler alınır ve toplumla uyumu ile ailesinin çıkarları için bu konularda hizmet veren resmi ve özel kuruluş veya kişilerle ilişki kurması doğrultusunda katkı ve yardımda bulunulur.

Hükümlü, salıverildiğinde iş bulması veya kendi işini kurması yönünde özendirilir. Bu konuda gönüllü kişi ve kuruluşlar ile resmi kurumlarla iş birliği yapılır.

Hükümlülerin Ceza İnfaz Kurumlarından salıverilmelerinden önce veya salıverilmelerinden sonra kişisel zorlukları aşmalarını, iyileştirilmelerini ve dışarıdaki yaşama uyumlarını sağlamak amacıyla ilgili bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişileri görev alanlarına giren konularda gerekli desteği ve hizmeti vermekle yükümlüdür. Bu konuda gönüllü kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım alınabilir.

Meslek ve sanatlarında becerili olan hükümlüler, çalışma yeteneğine sahip ve istekli diğer hükümlülere, yönetimle iş birliği yaparak Ceza İnfaz Kurumunda ve salıverilmelerinden sonraki yaşamlarında iş, meslek veya sanat öğrenmelerini sağlamak amacıyla katkıda bulunabilirler.

.....

……Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü

HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU SALIVERİLME FİŞİ

Salıverilen Hükümlü veya Tutuklunun	**:**
Sıra No.	**:**
Sicil Numarası	**:**
Adı Soyadı	**:**
Ana ve Baba Adı	**:**
Salıverilme Kararının Tarih ve Numarası	**:**
Suçu	**:**
Açıklama	**:**

..... Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğüne
Yukarıda adları yazılı hükümlü / tutukluların, ekte yer alan kararlar uyarınca salıverilmeleri gerekmektedir.

Bilgilerinize arz olunur. ...../...../20...

Cezaevi Kâtibi veya İnfaz Görevlisi

Sorumlu 2. Müdür veya Görevli

Güvenlik ve Gözetim Servisine
Yukarıda adları yazılı hükümlü / tutukluların salıverilmesi uygundur.

……/……/20.…
Kurum En Üst Amiri

Yukarıda adları yazılı hükümlü / tutuklular gerekli kimlik tespitleri yapılarak salıverilmiştir.

TARİH

Sorumlu İnfaz ve Koruma Baş memuru

İnfaz ve Koruma Baş memuru

Sorumlu 2. Müdür veya Görevli

Kurum kayıtlarında bulunan şahsi eşyam ile kıymetli eşya ve emanetteki paramı elden teslim aldım.

TARİH
HÜKÜMLÜ-TUTUKLU

Tablo 2.7: Hükümlü Salıverilme Fişi

2.2.4. Tahliye Öncesi Yapılacak İşlemler

Hükümlünün salıverilmesi sırasında kurum en üst amirinin ihtiyaç duyması veya hükümlünün talebi hâlinde gerekli tedbirler kurumun iç ve dış güvenlik görevlilerinin iş birliği ile alınır. Ayrıca durum yerel kolluk kuvvetlerine ve ilgili makamlara bildirilir.

Tahliye edilecek hükümlüye ait elbise ve diğer eşyası, bu konuda görevlendirilen kurum personelince iki nüsha hâlinde düzenlenecek bir makbuz karşılığı geri verilir. Makbuzun bir sureti imza karşılığı hükümlüye verilir, diğer sureti ise defterde saklanır.

Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde, bu para, görevli personel tarafından bankadan çekilerek salıverilecek hükümlüye makbuz karşılığı iade edilir.

Hükümlünün, kurumda bulunduğu sürede almış olduğu belgeler de salıverilmede kendisine verilir. Hükümlüler, salıverildiklerinde bu durum Hükümlü Kayıt Defterinin ilgili bölümüne kaydedilir. Salıverilen hükümlüler, deftere kaydedilmelerini müteakip mevcuttan düşürülür.

Tahliye kaydetme ekranlarına Ceza İnfaz Kurumu eğitimleri bölümünde bulunan **Çıkış İşlemleri** menüsünden ulaşılır.

Tahliye kararını kaydetme ekranı; bir tutuklu/hükümlüye ilişkin olarak mahkeme tarafından alınmış olan, şartla tahliye kararları ve tahliye edinme bilgilerinin kaydı ve tahliye işleminin mahkeme kararına istinaden başlamış olması durumunda tahliye bilgilerinin tahliye kararını içeren mahkeme kararı belgesi ile ilişkilendirilmesi işleminin yapıldığı ekrandır.

Bu ekranda işlem yapmak için **infaz bürosu iş listesine** gelen evrak**, infaz bürosuna** kaydedilir. Ardından Tahliye Kararı Kaydetme işlemi yapılır.

Şimdi iş listesine Test Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan gelen evrakı evrak tipi olarak Tahliye Kararını geçerek …….. ……..(***Adı Soyadı)***'nın dosyasına kaydediniz

➢ **Bunun İçin;**

- İş listesine düşen **gelen evraka** çift tıklayınız.

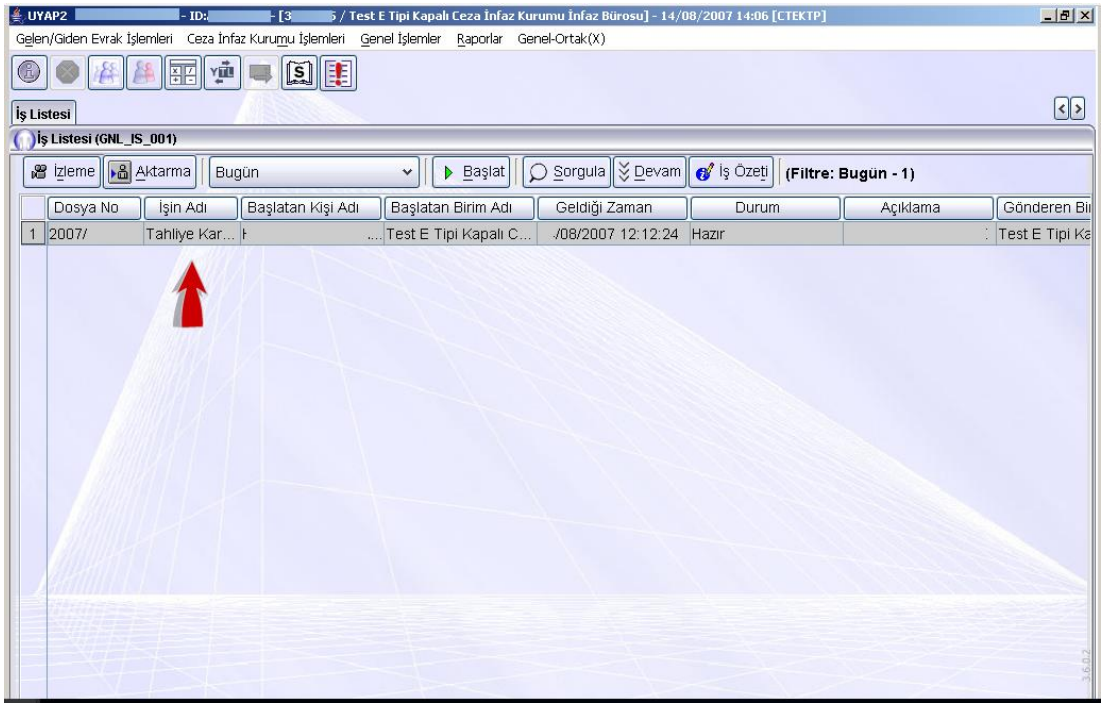

Fotoğraf 2.1: Tahliye Bilgilerinin Tahliye Kararını İçeren Mahkeme Kararı Belgesi İle İlişkilendirilmesi ekranı

Karşımıza **Tahliye Kararı** ekranı gelir. Bu ekranda yer alan alanlar aşağıda verilmiştir:

Tahliye Çeşidi: Tahliye şeklinin seçildiği alandır.

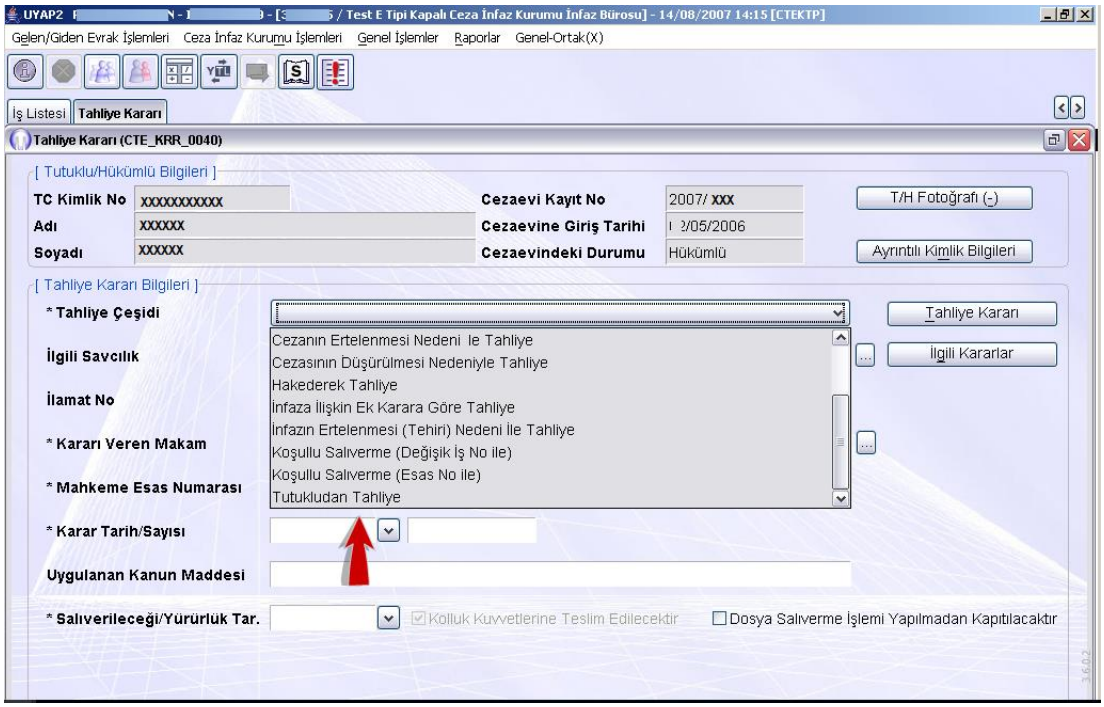

Fotoğraf 2.2: Tahliye Bilgileri Giriş ve Kayıt ekranı

- …….. ……. (***Adı Soyadı)***'nın tutukludan tahliye nedeni ile Test Cumhuriyet Başsavcılığının, 2006/10 ilamat no. Test 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 03/05/2007 tarih, 2007/11 esas, 2007/12 karar, 03/05/2007 tarihli Tahliye Kararı bilgilerini kaydediniz ve Tahliye Kararının ilgili olduğu Test 1. Asliye Ceza Mahkemesi kararını seçiniz.

- **Bunun için;**
  - **Tahliye çeşidi** kısmına tıklayıp açılan kısımdan çubuğu aşağı kaydırarak **Tutukludan Tahliyeyi** seçiniz.
  - İlgili Savcılık **(…)** arama düğmesine tıklayınız.
  - **Birim Türü** liste düğmesine tıklayınız.
  - Gelen listeden "**Savcılık**"ı seçmek için kaydırma çubuğuna tıklayınız.
  - **"Savcılık**"ı seçiniz.
  - **Sorgula** düğmesine tıklayınız.
  - **Test Cumhuriyet Başsavcılığı**'na çift tıklayınız.
  - **Tamam** düğmesine tıklayınız.

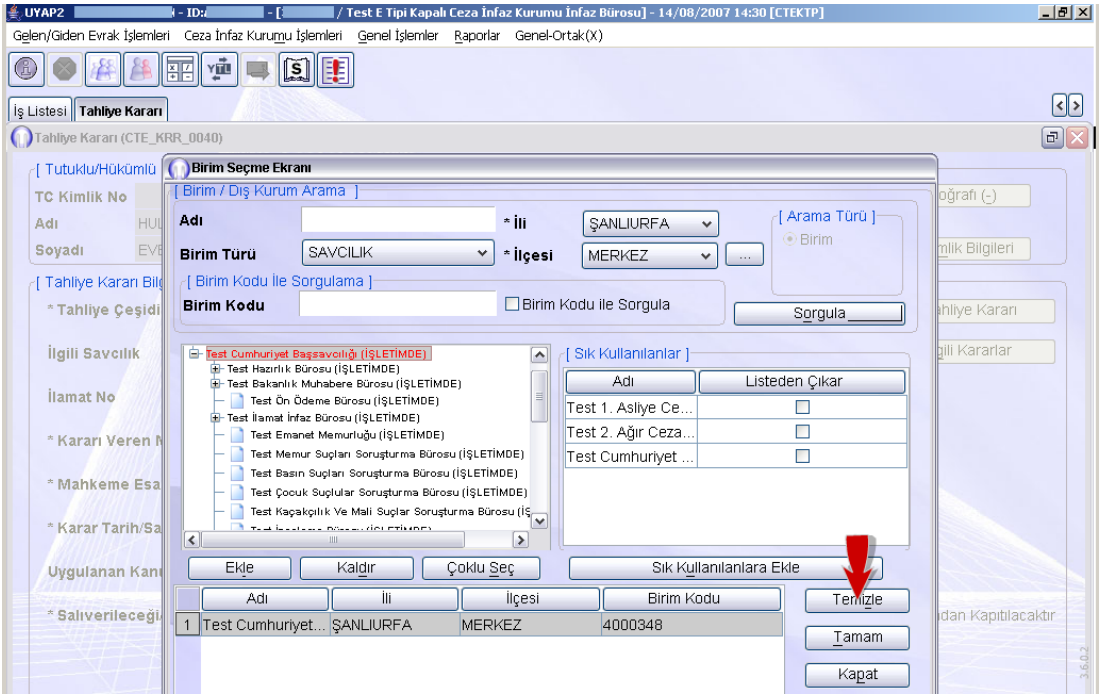

Fotoğraf 2.3:Tahliye Kararlarının Kayıt ve Sorgulama ekran görüntüsü

- **İlamat No.** metin alanına tıklayınız.
- 2006/10 yazınız.
- Kararı veren Mahkeme **(…)** arama düğmesine tıklayınız.
- **Birim Türü** liste düğmesine tıklayınız.
- Gelen listeden **Ceza Mahkemeleri**'ni seçiniz.
- **Sorgula** düğmesine tıklayınız.
- **Test 1. Asliye Ceza Mahkemesi**'ni seçmek için kaydırma çubuğuna tıklayınız.
- **Test 1. Asliye Ceza Mahkemesi**'ne tıklayınız.
- **Tamam** düğmesine tıklayınız.
- **Mahkeme Esas Numarası** metin alanına tıklayınız.
- **2007/11** yazınız.
- **Karar Tarih/ Sayısı** birinci metin alanına tıklayınız.
- **03/05/2007** yazınız.
- **Karar Tarih/ Sayısı** ikinci metin alanına tıklayınız.
- **2007/12** yazınız.
- **Salıverileceği / Yürürlük Tar.** metin alanına tıklayınız.
- **03/05/2007 yazınız.**

➢ Şimdi tahliye kararının ilgili olduğu Test 1. Asliye Ceza Mahkemesi kararını seçiniz:

- Gelen **Mahkeme Kararı Seçme** ekranında **Sorgula** düğmesine tıklayınız.
- Gelen listeden **Test 1. Asliye Ceza Mahkemesi**'ni işaretleyiniz.
- **Tamam** düğmesine tıklayınız.
- **Tahliye Kararının İlgili Olduğu Kararlar** ekranında **Ekle** düğmesine tıklayınız.
- **Tamam** düğmesine tıklayınız.
- **Kaydet** düğmesine tıklayınız.
- Gelen onay ekranında **Tamam** düğmesine tıklayınız.

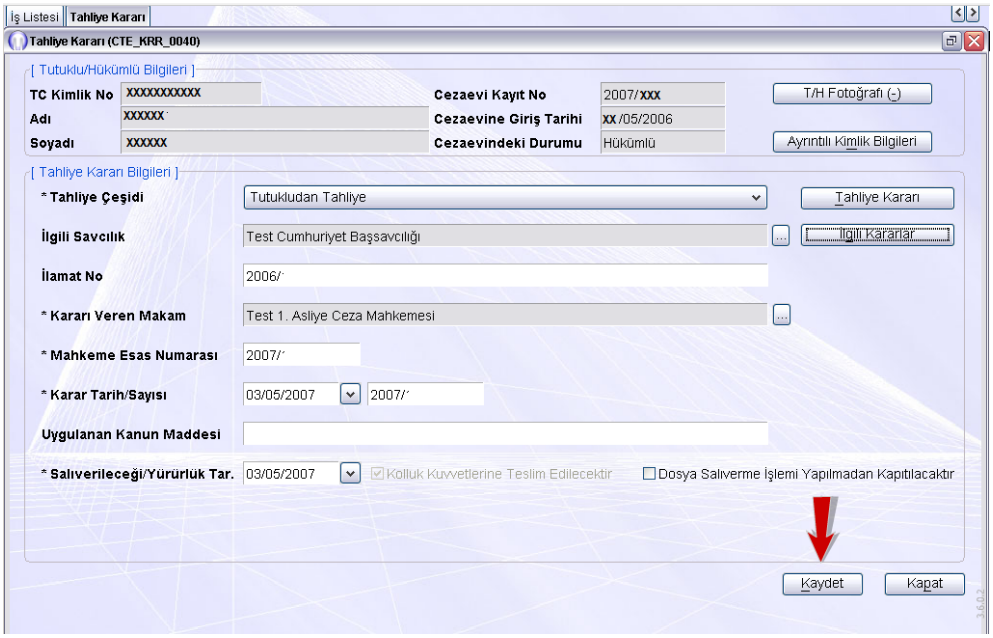

Fotoğraf 2.4: Tahliye Kararı Bilgileri Kayıt ekranı

Böylece ……. …….(***Adı Soyadı)***'na ait Tahliye Kararı Bilgilerini kaydetmiş olduk. Ekranı kapatmak için;

➢ **Kapat** düğmesine tıklayınız. Tahliye kararı Bilgiler işlemi ekranları bu işlem basamakları izlenerek tamamlanır.

2.2.5. Tahliyede Diğer Kurumlarla İş Birliği

Hükümlünün dosyasında başka suçtan yakalama emri bulunuyor ise tahliyesinde emniyet birimlerine teslim edilir. Askerliğini yapmamış ise ve askerlik çağı gelmişse askerlik şubesine teslim edilir.

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
ASKERLİK ŞUBE BAŞKANLIĞI
KIZILCAHAMAM ANKARA

KONU : …….. **TARİH**

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA
ANKARA

İLGİ : ……Çocuk ve Gençlik Kapalı Cezaevi Müdürlüğünün 18.09.2006 gün ve M.2006/293 sayılı yazısı

Aşağıda kimliği yazılı yükümlünün ilgi yazı ile işlemiş olduğu silahlı gasp suçundan 23 Ağustos 2006 tarihinde tutuklanarak cezaevine kapatıldığı bildirilmiştir.

Kayıtlarınızın kontrol edilerek adı geçen hâlen cezaevinizde ise muhtemel tahliye tarihinin bildirilerek, hakkında kesinleşmiş mahkeme kararı var ise bir suretinin gönderilmesini, tahliyesinde serbest bırakılmayarak aşağıdaki birliği sevk edilmek üzere en yakın askerlik şubesi başkanlığına tesliminin sağlanması konusun dosyasına şerh düşülmesini ve neticeden bilgi verilmesini arz ederim.

……
ASKERLİK ŞUB. BŞK.

KİMLİĞİ
ASKERLİK ADRESİ

Tablo 2.8: Askerlik Şubesinden gelen yazı örneği

HİZMETE ÖZEL

TESLİM ve TESELLÜM TUTANAĞIDIR

…… Açık Ceza İnfaz Kurumunda "gece vakti yağma" suçundan 8 ay hapis cezasına hükümlü olarak bulunan Erol oğlu, 1986 doğumlu …….'ın Ankara …….. Askerlik Şubesi Başkanlığının 14 Kasım 2007 tarih ve AS.Ş 7200563-07/21-3267. Ks.Asal sayılı yazısı ile,

Tahliyesinde serbest bırakılmayarak en yakın askerlik şubesine teslimi istenildiğinden adı geçen hükümlü tahliyesinde serbest bırakılmayarak evrakları ile birlikte aşağıda adı soyadı ve sicil no.su belirtilen görevliye teslim edilmiştir. 24.04.2009

EK:1

TESLİM EDEN	**:**	**TESLİM ALAN**	**:**
ADI SOYADI	**:**	**ADI SOYADI**	**:**
UNVANI	**:**	**UNVANI**	**:**
GÖREV YERİ	**:**	**GÖREV YERİ**	**:**
İMZA	**:**	**İMZA**	:

Tablo 2.9: Hükümlünün Askerlik Şubesine Teslim Tutanağı

2.2.6. Tahliyede Dikkat Edilecek Hususlar

Hükümlünün cezasının tam olarak infaz edilip edilmediğine dikkat edilir. Bir gün eksik ya da bir gün fazla İnfaz Kurumunda tutulması yanlıştır.

Başka suçlarla ilgili belgesi olup olmadığına dikkat edilir. Askerlikle ilgili bir yazının olup olmadığına dikkat edilir. Salıverilme tarihinde, kurum dışına çıkarılmasına engel olacak şekilde hasta olup da hastaneye nakli veya yakınlarının refakatinde kurumdan ayrılması mümkün olmayan hükümlünün kendi rızası ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile bir hastaneye veya sağlık kurumuna nakledilinceye kadar kurumun ayrı bir bölümünde kalması sağlanır.

Yukarıda belirtilen hâllerde, durum, hükümlünün ailesine, avukatına, asker kişi ise kayıtlı bulunduğu askerlik şubesine ve yabancı uyruklu ise uyruğunda olduğu devletin diplomatik temsilciliği veya konsolosluğuna kurum idaresince bildirilir.

Tahliye sonrası gerektiğinde irtibat kurabilmek için hükümlünün adresi ve telefonları adres ve telefon defterine kaydedilir.

SALIVERİLEN TUTUKLU ADRES VE TELEFON DEFTERİ

Sayfa No: **Örnek No: A-14**

Sıra Numarası	Sicil Numarası	Adı - Soyadı Ana - Baba Adı T.C. Kimlik Numarası	Doğum Yeri Doğum Tarihi	Salıverilme Tarihi	Açık Adresi Telefon Numarası	Düzenlenen Tutanağın Tarih ve Numarası	Salıverilme Sonrası Gerçekleşen Adres Değişikliği

Tablo 2.10: Salıverilen tutuklunun adres ve telefon bilgileri defteri örneği

DEĞERLER ETKİNLİĞİ

EN İYİSİ

Dağ tepesinde bir çam olamazsan
Vadide bir çalı ol.
Fakat oradaki en iyi, en küçük çalı sen olmalısın.
Çalı olamazsan bir ot parçası ol.
Bir yola neşe ver.

Bir misk çiçeği olamazsan bir saz ol.
Fakat gölün içindeki en canlı saz, sen olmalısın.
Hepimiz kaptan olamayız, tayfa olmaya mecburuz
Dünyada hepimiz için bir şey var.
Yapılacak büyük işler, küçük işler var.
Yapacağınız iş size en yakın olanıdır.

Cadde olamazsan patika ol.
Güneş olamazsan yıldız ol.
Kazanmak yahut kaybetmek ölçü değildir.
Sen her neysen
Onun en iyisi ol.

Douglas Malloch

- Herkesin "işinin en iyisi olmak" için çaba sarf ettiği bir toplumda yaşamak nasıl olur? Ulaştığınız sonuçları yazınız.

- Yaptığınız işte "en iyi olmak" size neler kazandırır?

UYGULAMA FAALİYETİ

İş sağlı ve güvenliği önlemlerini alarak aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek tutuklu ve hükümlülere ait tahliye işlemlerini gerçekleştiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Tahliye bilgilerini alınız.	➢ Hükümlünün hangi tahliye çeşidine göre tahliye işlemlerinin yapılacağına dikkat etmelisiniz. Tabi olduğu tahliye çeşidine göre gerekli işlemleri eksiksiz yapmalısınız.
➢ Tahliye evraklarını tamamlayınız. ➢ Sırası ile yapılması gereken Tahliye iş ve işlemlerine ait (Hükümlü ve Tutuklu Salıverme fişi, Hükümlü ve Tutuklu Salıverme Defteri, Mesleki Programda yer alan Tahliye kayıt işlemleri vb.) evrakları tamamlayınız.	➢ Hükümlünün tahliye evraklarını tamamlarken askerliği ile ilgili bir yazı bulunup bulunmadığına, emniyetten gelen bir yazı olup olmadığına dikkat etmelisiniz.
➢ Tahliye olacak hükümlü ve tutuklu ile ilgili depo işlemlerini yapınız.	➢ Hükümlünün bütün eşyalarını eksiksiz makbuz karşılığında teslim etmeli parası varsa parasını da imza karşılığı teslim edip kayıttan düşmeyi unutmamalısınız.
➢ Yapılacak tahliye evrakları için kurum müdürünün onayını alınız.	➢ Hazırladığınız salıverme fişi ve makbuzları müdüre imzalatmayı unutmamalısınız.
➢ Yapılacak tahliye işlemi için nizamiye düşümünü yapınız.	➢ Hazırladığınız salıverme fişi ile tahliyesi gerçekleşen kişiyi nizamiye kayıtlarından düşmeyi unutmamalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Hükümlüler, kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilir. Yetkili makamlar salıverilme kararını alırken aşağıdaki nedenlerden hangisi geçerli değildir?
A) İnfazın bitmesi
B) Hükümlünün talebi
C) Mahkeme kararı ile tahliye
D) Hakederek tahliye
E) Şartla tahliye

2. Cezayı veren mahkeme, bazı suçlarda şikâyetçinin şikâyetten vazgeçmesi hâlinde yeniden karar çıkartarak hükümlüyü tahliye edebilir. Bu durumdaki tahliye aşağıdakilerden hangisine uyar?
A) Mahkeme kararı ile tahliye
B) Hakederek tahliye
C) Şartlı tahliye
D) Af
E) Tensiple tahliye

3. Koşulla salıverilmede aşağıdakilerden hangisi mahkemeye sunulması gereken evraklardan biri değildir?
A) İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının yazısı
B) Disiplin Kurulunun yazısı
C) Dosyası
D) Hükümlünün istek yazısı
E) Koşulla Salıverme kararı

4. Hükümlülerin tahliyelerinde aşağıdakilerden hangisi ile iş birliği yapılır?
A) Askerlik şubesi ve emniyet
B) Bakanlık
C) Savcılık
D) Muhtarlık
E) Sosyal Güvenlik Kurumu

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

5. Hükümlünün mahkeme tarafından verilen cezanın tamamını Ceza Ve İnfaz Kurumunda tamamlayarak salıverilmesine……denir.

6. Koşullu salıverilme süresinin hesaplanmasında, hükümlünün on sekiz yaşını doldurıncaya kadar kurumda geçirdiği bir gün, ……. gün olarak dikkate alınır.

7. Koşullu salıverilen hükümlünün, denetim süresinde hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklere, hâkimin uyarısına rağmen uymamakta ısrar etmesi hâlinde koşullu salıverilme kararı ……. alınır.

8. Devletin güvenliğine, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, millî savunmaya karşı suçlar, bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi dolayısıyla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde, …… hükümleri uygulanmaz.

9. Mahkemece salıverilmelerine karar verilen hükümlü veya tutukluların, gerekli işlemlerinin tamamlanmasına müteakip odalarından çıkarılarak salıverilmelerini sağlayan fişe, hükümlü ve tutuklu …… denir.

10. Hükümlünün, kurumda bulunduğu sürede almış olduğu belgeler, bütün eşya ve parası makbuz karşılığında salıverilmede kendisine verilir. Hükümlüler, salıverildiklerinde bu durum …… kaydedilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme” ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) Her suç için ayrı ayrı hazırlık evrakı söz konusu ise birden çok tutuklama kararı verilebilmektedir.

2. ( ) Hükümlüler, kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilir.

3. ( ) Hükümlüler, salıverildiklerinde bu durum Hükümlü Kayıt Defteri ilgili bölümüne kaydedilir.

4. ( ) Salıverilen hükümlüler, deftere kaydedilmelerini müteakip mevcuttan düşürülür.

5. ( ) Hükümlülerin salıverme işlemlerinde kurumda, hükümlüler için Hükümlü Kayıt Defteri tutulur.

6. ( ) Tahliye sonrası gerektiğinde irtibat kurabilmek için hükümlünün adresi ve telefonları Hükümlü Salıverme Defterine kaydedilir.

7. ( ) Hükümlü herhangi bir nedenden dolayı tutuklu olarak tutuk evlerinde bulundurulan kişidir.

8. ( ) Şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olguların bulunması tutuklamanın maddi şartlarındandır.

9. ( ) Adli para cezasını gerektiren veya hapis cezasının üst sınırı iki yıldan fazla olmayan suçlarda tutuklama kararı verilemez.

10. ( ) Cumhuriyet savcısı, şüpheliyi sorguya göndererek Sulh Ceza Hâkiminden tutuklama istemesi hâlinde hâkimin vereceği kararlara itiraz edilemez.

UYGULAMALI TEST

Kanunda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile bir hükümlünün tahliye işlemi için gerekli olan evrakları doldurarak örnek bir tahliye dosyası oluşturunuz.

- Tahliye Dosyası
  - Dosyada bulunması gereken evraklar:
    - Hükümlü Kayıt Defteri
    - Hükümlü Salıverme Defteri
    - Hükümlü ve Tutuklu Salıverme Fişi
    - Teslim Tutanağı
    - Salıverilen Tutuklu Adres ve Telefon Defteri

KONTROL LİSTESİ

Bu modül kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri Evet, kazanamadığınız becerileri Hayır kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Hükümlü Kayıt Defteri Kayıtlarını oluşturdunuz mu?		
2. Hükümlü Salıverme Defteri Kayıtlarını Oluşturdunuz mu?		
3. Hükümlü ve Tutuklu Salıverme Fişini düzenlediniz mi?		
4. Teslim Tutanağı düzenlediniz mi?		
5. Salıverilen Tutuklu Adres ve Telefon Defterindeki Kayıt işlemlerini yaptınız mı?		
6. Düzenlenen belgelerden bir dosya oluşturdunuz mu?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda "Hayır" şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız "Evet" ise bir sonraki bireysel öğrenme materyaline geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	E
4	B
5	E
6	A
7	E
8	C
9	Doğru
10	Yanlış
11	Yanlış
12	Müdafiden yararlanma hakkı
13	Susma hakkı
14	Delillerin toplanmasını isteme hakkı
15	Savunma hakkı

ÖĞRENME FAALİYETİ 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	A
3	D
4	A
5	Hakederek tahliye
6	İki
7	Geri
8	Koşullu Salıverme
9	Salıverme Fişi
10	Hükümlü Kayıt Defteri

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Doğru
4	Doğru
5	Yanlış
6	Yanlış
7	Yanlış
8	Doğru
9	Doğru
10	Yanlış

KAYNAKÇA

- **10218 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle İlgili Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük**
- **25.07.2018 tarih ve 7145 Sayılı Kanun Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**
- **5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirleri İnfazı Hakkındaki Kanun**
- **Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu**
- **Ceza ve İnfaz Kurumlarının Tahsisi Nakil işlemleri ve Diğer Hükümlerle İlgili 45/1 sayılı Genelge**
- **Türk Ceza Kanunu**
- **Jandarmanın Ceza ve İnfaz Kurumlarındaki Görevleri İle İlgili Yönetmelik**
- **17.08.2016 Tarih ve 671 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Kurum ve Kuruluşlara İlişkin Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 32.madde**
- **Durdurma, Yakalama, Gözaltı, Arama, Tutuklama El Kitapçığı**, Ankara Barosu Yayınları,
- AKKAŞ, Ahmet Hulusi, **Koşullu Salıverilme**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C XII, s 1-2, 2008.
- AR, A. Fikret, **Büro Yönetimi Teknikler**i, S Yayınları, Ankara, 1980.
- ÖZBEK Veli Özer, **İnfaz Hukuku** Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Nisan 2011.
- YURTCAN Erdener **Ceza Avukatının El Kitabı** Türkiye Barolar Birliği Yayınları 51 Ankara.
- http://www.cte.adalet.gov.tr/menudekiler/mevzuat/yonergeler/cezaevlerinde KullanilacakDefterYonergesi.asp (Erişim Tarihi: 21.07.2016-22.09)